

polonia węgierska

a magyarországi lengyelek havilapja

FORUM POLONIJNE W BÉKESECSABA

DZIEŃ POLSKI
W ÁTÁNY

1 LISTOPADA -
DZIEŃ ZADUMY

NOWA KSIĄŻKA
O DERENKŰ

ŚLADAMI POLSKICH PAMIĄTEK
W BUDAPESZCIE

JESZCZE O XIX DNIACH POLSKIEJ
KULTURY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ

KALEJDOSKOP ŻYCIA POŁONIJNEGO NA WĘGRZECH

SPEKTAKL KRAKOWSKIEGO TEATRU LUDOWEGO W BUDAPESZCIE, NA ZDJ. B. SCHIMSCHNER, K. WOJNOWICZ, M. KRZYSICA, P. PILITOWSKI, I. SITKOWSKA ORAZ PRZEWODNICZĄCA SNP V DZ. J. ABRUSÁN

DZIEŃ POLSKI W ÁTÁNY, NA ZDJ. M. IN. H. CSÜCS LÁSZLÓNÉ, M. ANDRUKONIS, E. MODRZEJEWSKA, WYSTĘP GÓRALSKIEJ "WATRY" ORAZ FRAGMENT POLSKO-WĘGERSKIEJ WYSTAWY

WITAMY

3 "Serce serc"

Agnieszka Janiec-Nyitrai

KRONIKA

- 4 Szolnok: "Razem na Tatrzańskie Szczyty"
- 4 Budapest XVII. kerület: Magyarok a lengyelekkel
- 4 Szolnok: Wędkowanie aż palce lizać
- 4 Pierogi i żurek podbiły Kőszeg
- 5 "Modlitwy Jana Pawła II - Madonny Polskie"
- 5 "Teatr Ludowy" w Budapeszcie
- 5 Dzień Nauczyciela w Újpeszcie
- Asia Priszler
- 5 Szentes i Skiemiewice - miasta partnerskie
- 6 Békecsaba - Forum Polonijne
- 6 Polacy na Festiwalu Kiełbasy
- 7 Országos Lengyel Fórum Békecsabán
- Nyitrai Zoltán
- 8 Koszorúzások a Romek emlékoszlopnál
- Fekete Dénes
- 8 Székesfehérvár - Srebrne Gody Klubu Polonia
- 8 Białkai út
- Fekete Dénes
- 9 Dzień Polski w Átány
- 10 Középiskolai együttműködés
- Fekete Dénes
- 10 Régi táncosok találkozója
- 10 Isten katonái
- Fekete Dénes
- 11 XIX Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej
- Monika Molnárné Sagun
- 12 Odstonięcie pomnika św. Jadwigi i Władysława Jagiełły
- 12 Eger - spotkanie na cmentarzu Kisasszony
- 13 Budapeszt: spotkanie na polskich grobach
- 13 Wystawa ilustracji do dzieł Henryka Sienkiewicza
- ks. Wacław Piszczek
- 14 Dni Polskie w Budapeszcie
- 14 Anna Maria Jopek podbiła Budapeszt
- 14 "Nők a lengyel társadalomban"
- Sárközi Edit
- 15 Kirándulás Alsó-Sziléziába
- Sárközi Edit
- 16 Pułtusk: Obradowała Rada Polonii Świata
- 16 A Nemzeti Függetlenség Ünnepe

CO BYŁO, CO BĘDZIE

16 „Co było, co będzie

Z ŻYCIA POLSKIEJ SZKOŁY NA WĘGRZECH

18 Śladami polskich pamiątek w Budapeszcie - lekcja historii inaczej

18 Pasowanie na ucznia

NA GRANICY KULTUR

19 Nowa książka o Derenku

Konrad SutarSKI

19 A Lengyel Függetlenség Napja

Gaal Gergely

20 Powiększanie ojczyzny

Konrad SutarSKI

REFLEKSJE

21 Milczenie słów

Agnieszka Janiec-Nyitrai

"Serce serc"

Epitafia, które znajdujemy na grobach, mają różny charakter. Niektóre są gorzką przestrogą i refleksją nad nietrwałością życia: „Czym ty jesteś, ja byłem, czym ja jestem, ty będziesz”, niektóre zwracają uwagę na względność świata: „Łaźnie, wino i miłość niszczą nasze życie, ale też łaźnie, wino i miłość składają się na życie” (epitafium na grobowcu Tytusa Klaudiusza II), niektóre są swoistą zemstą żyjących, jak ten na grobie Robespierrea, jednego z czołowych przywódców rewolucji francuskiej, znanego z wyjątkowej bezwzględności: „Przechodniu! Nie płacz i nie żałuj tego człowieka, bo gdyby żył, Ty musiałbyś umrzeć...”, a niektóre wręcz odwrotnie –

są hołdem dla wiekopomnych zasług, jak ten na grobie Isaaca Newtona: „Niech cieszą się śmiertelnicy, że istniała tak wielka ozdoba rasy ludzkiej!”. Jednak chyba najpiękniejszego napisu nagrobnego – „Serce serc” - doczekał się Bolesław Prus, autor tak czuły na krzywdę i cierpienie innych. W swoich utworach nie epatował patosem czy tanim sentymentalizmem, ale potrafił z empatią oddać uczucia tych, z którymi los nie obszedł się najlaskawiej. Gorzkim epilogiem jego życia jest to, że zmarł właśnie na atak serca w samym rozkwicie maja 1912 roku.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

"Szívek szíve"

A širokon különböző jellegű sírfeliratokat találhatunk. Egyesek az élet mulandóságára vonatkozó keserű intések és észrevételek: „Ami én voltam, az vagy te most; ami én most vagyok, te azzá leszel”. Mások felhívják a figyelmet a világ viszonylagosságára: „A fürdők, a bor és a szerelem tönkre teszik az életünket, de a fürdők, a bor és a szerelem éltetik az életünket” (II. Titus Claudius sírfelirata). Megint mások a túlélők saját bosszúját jelenítik meg. A nagy francia forradalom egyik meghatározó vezetője, Robespierre a kegyetlenségéről volt híres. A sírján ez áll: „Járókelő! Ne sajnáld ezt az embert, és ne sírj utána, mert ha élne, rád halál várna...”. A korszakos jelentőségű érdemek elismerése, a tiszteletadás képezik az ellenpólust, pl. Isaac Newton sírján: „Örvendeztesse a halandók szívét az emberi nem e csodás díszé”. Mégis, a legmegkapóbb sírfeliratot talán Bolesław Prus érdemelte ki magának: „Szívek szíve”. Ő, aki íróként oly érzékeny volt mások sérelmeire és szenvedéseire, a műveiben nem élt hatásvadász pátozzsal vagy olcsó szentimentalizmussal, hanem nagy empátiával tudta beleélni magát azok helyzetébe, akikkel a sorsuk nem bánt kesztyűs kézzel. Sorsa keserű zárszavát éppen egy szívroham adta, amely 1912 viruló májusában ragadta el az élk sorából.

Janiec-Nyitrai Agnieszka

Szolnok: „Razem na Tatrzańskie Szczyty”

W dniach od 7 do 13 października 2013 roku miały miejsce Ogólnokrajowe Dni Biblioteki/Országos Könyvtári Napok. Pracownicy biblioteki im. Ferenc Versey, sieci Europe Direct w Szolnoku w ramach programu „Határon innen is túl” zwrócili się do radnych Samorządu Narodowości Polskiej z prośbą o współpracę w ramach cyklu imprez.

Korzystając z dogodnej oferty i odpowiedniego momentu sprowadziliśmy z Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii wystawę fotograficzno-dokumentalną pt. „Razem na Tatrzańskie Szczyty”. Wystawa jest pierwszą wspólną prezentacją mało znanych kart z historii polsko-węgierskiej współpracy taterniczej. Pomysłodawcą ekspozycji był słynny wysokogórski wspinacz węgierski – Ákos Neidenbach, chodząca encyklopedia węgierskiego taternictwa, właściciel bogatych zbiorów w zakresie wspinaczki wysokogórskiej, autor szeregu wydawnictw o tej tematyce. Wystawa zorganizowana została przy współpracy Muzeum Tatrzańkiego im. Tytusa Chałubińskiego, Tatrzańkiego Parku Narodowego a także z pomocą Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Zainteresowani, przybyli na otwarcie wystawy otrzymali moc dodatkowych informacji ze strony pracownika Muzeum Polonii Węgierskiej, Józefa Virágha. Otwarcia wystawy dokonała dyrektor biblioteki, Ilona Lászlóné Nagy. W imieniu tutejszej Polonii głos zabrał przewodniczący Samorządu Narodowości Polskiej, Péter Erdei, który nawiązał do fotografii jako sztuki plastycznej, podkreślając jej znaczenie i wysoką rangę, szczególnie w ówczesnych czasach.

Wierzmy, że w przeciągu miesiąca jak najwięcej mieszkańców miasta skorzysta z możliwości zwiedzenia wystawy.

(inf. SNP-Szolnok)

Budapest XVII. kerület: Magyarok a lengyelekkel

Budapest Főváros XVII. kerület Rákospente Önkormányzata nemzeti ünnepünk alkalmából 2013. október 23-án, 10 órakor koszorúzással egybekötött megemlékezést tartott a Rákospentei Kegyeleti Emlékparkban, az 1956-os emlékműnél. Dr. Boross Péter volt miniszterelnök, a Szabadságharcosokért Közalapítvány kuratóriumának elnöke mondott ünnepi beszédet.

A koszorúzást követően a Vigyázó Sándor Művelődési Házban (1173 Budapest, Pesti út 113.) rendezett díjátadási ünnepséggel folytatódott a programsorozat. A díjazottak: Rákospente díszpolgára: Bartal Lajos énektanár, karvezető; Rákospentei Díj: Kiss Antal nyugalmazott pedagógus; Rákospente közbiztonságáért Emlékérem kitüntetésben részesülnek: Gyebnár Péter rendőrhadnagy és Juhász Károly tűzoltóhadnagy; Rákospente Sportjáért Végzett Kimagasló Tevékenységért Díj: Budai István testnevelő tanár, vívó szakédz. A díjakat Riz Levente polgármester adta át.

Az ünnepségen jelen volt a lengyel Krosno Járás delegációja is, Jan Juszcak elöljáró és Kazimierz Kręzałek a Járási Tanács volt elnöke vezetésével. Az ünnepséget követően Fohsz Tivadar alpolgármester és Buskó András a Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke fogadta a vendégeket.

(inf. B. A.)

Szolnok – wędkowanie, że aż palce lizać

W ramach współpracy ze Związkiem Wędkarzy w Szolnoku w dniu 13 października 2013 roku zorganizowaliśmy pierwszy wspólny polsko-węgierski konkurs wędkarski. W konkursie zmierzili swoje umiejętności wędkarze, polscy i węgierscy, od malucha począwszy. W Tiszaliget, wczesnym porankiem, w gęstej mgłę niektórzy mieli trudności z odnalezieniem Csónakázó-tó /stawu, czyli miejsca konkursu. Tak więc z półgodzinnym opóźnieniem zostały wylosowane stanowiska wędkarskie, wszyscy zapoznali się z przebiegiem i regulaminem konkursu. W trakcie konkursu wędkarze wzmacniani byli gorącą herbatą, kawą, chlebem ze smalcem z cebulką. Koło południa, kiedy pokazały się promienie słoneczne, coraz więcej sympatyków i rodzin z maluchami przybywało na miejsce spotkania. W kociołku wrzała zupa gulaszowa z fasolą, w siedzibie związku smażone były naleśniki, których to zapachy unoszące się w powietrzu odczuwalne były już z daleka. Wspólne wędkowanie zakończyło się ogłoszeniem wyników, rozdaniem nagród, a następnie zjedzeniem zupy i polskiej kiełbaski z grilla. O doskonałej, przyjaznej atmosferze, długich rozmowach świadczą zdjęcia.

(SNP-Szolnok)

PIEROGI I ŻUREK PODBIŁY KŐSZEG

20 października w Kőszeg w czasie jarmarku w Dniu Urszuli pierogi z kapustą i grzybam, polski żurek, ciasta orzechowe z domowymi konfiturami, ogórki kwaszone i grzyby marynowane podbiły serca, a raczej żołądki węgierskich, austriackich i chorwackich gości jarmarku, a wszystko to za sprawą pewnej pomysłowej Polki, a polska grupa (pod jej przewodnictwem) wygrała nagrodę przyjaźni w konkursie kulinarnym. Na zdjęciu obok "sprawczyni" całości - Magdalena Siwiec Bönditzné.

(b.)

"Modlitwy Jana Pawła II - Madonny Polskie"

14 października w Instytucie Polskim w Budapeszcie Nuncjusz Apostolski Alberto Bottari de Castello otworzył wystawę malarско-graficzną polskiego artysty plastyka Franciszka Kafla "Modlitwy Jana Pawła II - Madonny Polskie". Podczas wernisazu obecny był Ambasador RP na Węgrzech Roman Kowalski, a także Dyrektor Instytutu Polskiego Katarzyna Sitko. Po raz pierwszy w Budapeszcie ekspozycja ta została zaprezentowana podczas XIX Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej.

(b. fot. B. Pál)

Dzień Nauczyciela w Újpeszcie

Dzień Edukacji Narodowej to polskie święto oświaty i szkolnictwa wyższego, ustanowione 27 IV 1772 r., określone ustawą karty praw i obowiązków nauczycieli jako Dzień Nauczyciela, od 1982 r. na mocy ustawy karty nauczycielskiej jako Dzień Edukacji Narodowej, co uzasadniono zapisem o treści „Dzień ten uznaje się za święto wszystkich pracowników oświaty”. Upamiętnia rocznicę powstania Komisji Edukacji Narodowej, która została utworzona z inicjatywy króla Stanisława Augusta Poniatowskiego i zrealizowana przez Sejm Rozbiorowy w dniu 14 X 1773 r.

Rodziny Polonijne w Újpeszcie poprosiły ks. proboszcza Karola Kozłowskiego, aby w dniu 13 października odprawił mszę św. w intencji wszystkich nauczycieli uczących na Węgrzech.

We mszy św. uczestniczyła m.in. siostra Małgosia. O złożeniu życzeń nie zapomnieli też uczniowie Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej na Węgrzech z 3 klasy z Újpesztu.

Asia Priszler

„Teatr Ludowy” w Budapeszcie

13 października w siedzibie Teatru Aranytíz odbyło się przedstawienie „Gąska” krakowskiego Teatru Ludowego. Spektakl rosyjskiego dramaturga Nikołaja Kolady wyreżyserował Tomasz Obara. W głównych rolach wystąpili: Beata Schimscheiner, Małgorzata Krzysica, Iwona Sitkowska, Piotr Piliński i Kajetan Wolniewicz. Sponsorami był SNP V dzielnicy Budapesztu z przewodniczącą Jadwigą Abrusán na czele oraz Samorząd Miasta Krakowa. Szczegółowe informacje na temat przedstawienia zostaną zamieszczone w grudniowym numerze kwartalnika „Głos Polonii”.

(red. fot. AJN)

Szentes i Skierniewice - miasta partnerskie

25 października w Skierniewicach, mieście partnerskim węgierskiego Szentes, gdzie w zeszłym miesiącu został odsłonięty pomnik upamiętniający polskich lotników, którzy zginęli 1 sierpnia 1944 roku wracając z lotu niosącego pomoc walczącej w Powstaniu Warszawie, miała miejsce doniosła uroczystość upamiętniająca węgierską pomoc podczas wojny polsko-bolszewickiej w 1920 roku. Przed dworcem PKP w Skierniewicach została odsłonięta tablica pamiątkowa przypominająca pomoc militarną dla walczącej Polski. W uroczystościach wzięli udział m. in. minister obrony Węgier, Csaba Hende, Jan Stanisław Ciechanowski, kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz ambasador Węgier w RP, Iván Gyurcsik. Dzień wcześniej, podczas swojego pobytu minister obrony Węgier podpisał z szefem polskiego MON, Tomaszem Siemioniakiem, umowę o zacieśnieniu współpracy z Polską, która będzie realizowana m. in. poprzez wymianę dorobku polskich i węgierskich uczelni wojskowych.

(red.)

Békéscsaba - Forum Polonijne

W dniu 25 października do Békéscsaby zjechali przedstawiciele Polonii z Budapesztu, Egeru, Esztergomu, Miskolca, Nyiregyháza, Székesfehérváru, Szolnoku i Veszprém na pierwsze przedwyborcze Forum Polonijne, którego celem było przybliżenie zagadnień czekających narodowości w związku ze zbliżającymi się wyborami parlamentarnymi i samorządowymi. Do uczestnictwa w Forum zaproszono dr Csabę Latorcaiego, podsekretarza stanu ds. narodowości w Ministerstwie Zasobów Ludzkich, który mówił o zmianach ustawodawczych, związanych z wyborami narodowościowymi do parlamentu i samorządów, a także o stanowisku rządu w/w sprawach, dr Ilonę Pálffy, szefa Krajowego Biura Wyborczego na Węgrzech, która zaznajomiła zebranych z przypuszczalnymi terminami (wiosna 2014 - wybory parlamentarne, jesień 2014 - wybory samorządowe) i głównymi zasadami dotyczącymi powyższych spraw, a o szczegółach dotyczących zmian w zasadach przeprowadzania wyborów mówił i na pytania członków forum odpowiadał dr Attila Pétery z NBW. Uwagami dotyczącymi nowych przepisów wyborczych z uczestnikami forum podzielił się dr András Magicz, dyrektor departamentu w Urzędzie Rzecznika Praw Obywatelskich. Dr Halina Csúcs Lászlóné, przewodnicząca Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech, zdała sprawozdanie z działalności OSP, a także wyraziła swoje obawy związane z ograniczeniem praw obywatelskich członków narodowości w zbliżających się wyborach. Wyniki Spisu Powszechnego, dotyczące naszej narodowości, a przeprowadzonego w roku 2011 roku, omówił Andrzej Straszewski - prezes Klubu Polonia z Székesfehérváru. Ponadto forum swoją obecnością zaszczylił kierownik Referatu Konsularnego Ambasady RP w Budapeszcie, Andrzej Kalinowski i dr Péter Zelenyánszki, przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury i Sportu miasta Békéscsaba. Całość prowadził wiceprzewodniczący OSP na Węgrzech, Zsolt Bátori, organizatorem forum był Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech, a jego wspaniałym gospodarzem pani Małgorzata Leszkó z SNP i Stowarzyszenia Kulturalnego Przyjaźni Polsko-Węgierskiej w Békéscsaba.

Forum to bez wątpienia było doskonałą okazją do zapoznania się z nowymi zadaniami, czekającymi członków osiadłej na Węgrzech Polonii, związanymi ze zbliżającymi się wyborami, a także możliwością udziału w interesującej merytorycznej dyskusji.

(b. fot. ZN)

Polacy na Festiwalu Kielbasy

Na odbywającym się po raz 17. w Békéscsaba dorocznym Festiwalu Kielbasy już po raz 15. nie zabrakło reprezentacji Polski. 26 października, tym razem w barwach tamtejszego Samorządu Polskiego i Stowarzyszenia Kulturalnego Przyjaźni Polsko-Węgierskiej obok polonijnych i węgierskich przedstawicieli w/w wystąpiła delegacja Stowarzyszenia Absolwentów Szkół Rolniczych w Nakle Śl. k/ Tarnowskich Gór. Tarnowskie Góry są miastem partnerskim Békéscsaba. Weteran tamtejszych polsko-węgierskich kontaktów Teodor Horzela przywiózł ze sobą najprawdziwszego reprezentanta Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” z Koszęcina. Nawiązano kontakty z Kolbas Klubem (Klubem Kielbasy) i w następnym roku ZPiT „Śląsk” przy udziale w/w chce zrobić imprezę, która będzie namiastką węgierskiego festiwalu kielbasy.

Przy stoisku nr 190 bawiono się znakomicie, polscy goście częstowali przywiezioną z Polski kielbasą, a tutejsi zmagali się z wyrobem węgierskich specjałów wędliniarskich. Festiwal odwiedzili uczestnicy Forum Polonijnego z przewodniczącą OSP na czele, które poprzedniego dnia odbywało się w Békéscsaba, a w sobotę po południu w nadzwyczaj miłej atmosferze spotkali się z przedstawicielami miejscowej Polonii. Pieczono przygotowane podczas festiwalu kielbasy, śpiewom i rozmowom nie było końca.

(b. fot. ZN)

Országos Lengyel Fórum - Békéscsaba

Október 25-én Országos Lengyel Fórum megrendezésére került sor Békéscsabán. A rendezvény célja a magyarországi lengyeliséget érintő legfontosabb kérdések megvitatása volt. Ennek tudatában Esztergomtól Szegedig, Székesfehérvártól Miskolcig, nagyszámú lengyel delegáció vett részt a vitanapon. A rendezvény az Országos Lengyel Önkormányzat és Békéscsaba Megyei Jogú Város Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat közös szervezésében került megszervezésre. A felkért előadók, Dr. Latorcai Csaba, helyettes államtitkár, Dr. Pálffy Ilona, a Nemzeti Választási Iroda elnöke, Dr. Magicz András, az Alapvető Biztos Hivatalának főosztályvezetője, Dr. Csúcs Lászlóné és Straszewski Andrzej, a Székesfehérvári Klub Polonia elnöke kompetenciája előrevetítette a Fórumon elhangzott előadások és vitafelvetések magas színvonalát. A rendezvény megnyitójaként Michal Przyszlak Nie rzucaj ojczystej mowy c. versét, Károlyi Tibor, lengyelül tanuló diák adta elő. A rendezvény programját Batori Zsolt, az Országos Lengyel Önkormányzat elnökhelyettese, mint levezetőelnök ismertette. A Fórum háziasszonya, Leszko Małgorzata, a helyi lengyel nemzetiségi önkormányzat elnöke, ismertette a békéscsabai lengyeliség helyzetét, a nemzetiségi önkormányzat tevékenységét, valamint a helyi lengyeliség érdekében tett összefogásukat a Magyar-Lengyel Baráti Kulturális Egyesülettel. Ezt követően Zelenyánszki Péter, Békéscsaba MJV Oktatási, Kulturális és Sportbizottságának elnöke bemutatta Békéscsaba városát, szerepét a magyarországi nemzetiségek felkarolásában. A szakmai rész Dr. Csúcs Lászlóné, az Országos Lengyel Önkormányzat (OLO) elnöke beszédével indult. Az elnök asszony az OLO utóbbi öt éve gazdag tevékenységének összefoglalását követően kitért a mindennapokban jelentkező nehézségekre. Mivel a magyar állami támogatások 90%-ban kötelezően előírt feladatalapú támogatások (pl. iskola, múzeum fenntartása), amit csak és kizárólag a törvényben előírt módon és az előírt célokra lehet felhasználni, az OLO csak a fennmaradó 10% állami támogatással tud rendelkezni, ami erősen behatárolja a kulturális, fejlesztési lehetőségeket. A magyar állami támogatás miatt viszont a lengyelországi források fokozatosan elapadnak, mivel ott nem tudják, hogy a magyar állami támogatás csupán 10%-a fordítható a lengyel közösség kulturális, szellemi életének finanszírozására. Az elnök asszony tájékoztatása alapján a közeljövőben egy olyan kiadvány elkészítése van napirenden, mely bemutatja az ország jelenleg működő lengyel önkormányzatainak legutóbbi három éves munkáját, ezzel is elősegítve a tájékozódást azon szervezetekről, melyek több éve dolgoznak a magyarországi lengyeliség érdekében. Az elnök asszony felhívta a figyelmet azon szervezetek esetleges negatív tevékenységére, melyek csak az elkövetkező választások miatt alakulnak és kizárólag egyéni ambícióktól vezéreltetve próbálják befolyásolni a közvéleményt. Példaként olyan településeket nevezett meg, ahol eddig nem volt kimutatható lengyel kulturális jelenlét, azonban a legutóbbi népszámlálás során valamilyen oknál fogva megjelentek. Mikor az OLO próbált kapcsolatba lépni velük, nem is ismerték fel a lengyel nyelvet, és fogalmuk sem volt arról, hogy miért vallották magukat lengyel nemzetiségűeknek. Csupán egy bizonyos konkrétan megnevezett személyre utaltak, aki rábeszélte őket, hogy lengyelnek vallják magukat. Az előadás népszámlálást érintő

része Straszewski Andrzej a 2011-es népszámlálás eredményeit feldolgozó előadásának elővezetése volt, amely rámutatott, hogy bár Magyarország lakosságának száma az előző népszámlálás óta 2,6%-al csökkent (9.937.628 fő), azok száma nőtt, akik vállalták nemzeti hovatartozásukat, identitásukat. Az adatok elemzéséből kiderült, hogy a nemzetiségek összlétszáma a másfélszeresére nőtt. A népszámlálás eredményei azért is fontosak, mert ez alapján határozható meg, hogy mely településeken írhatóak ki nemzetiségi választások 2014-ben, valamint mely nemzetiségek jelöltjeinek van lehetősége a 2014-es parlamenti választásokon való sikeres szereplésre (az adatok szerint a cigány, német, román, szlovák vagy horvát közösségnek lehet esélye arra, hogy teljes jogú képviselőt juttasson a Parlamentbe). Létszámát tekintve a lengyeliség csupán a nyolcadik helyet foglalja el a 13 magyarországi nemzetiség között. Dr. Latorcai Csaba, Nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár beszédében a Nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvényt ismertette. Korábban a nemzetiségi jogok gyakorlása magyar állampolgársághoz kötött volt, az új szabályozás szerint a magyar állampolgársággal nem rendelkező más uniós állampolgárok is gyakorolhatják a nemzetiségi jogokat, amennyiben magyarországi lakóhellyel rendelkeznek, vagyis a Magyarországon élő, de magyar állampolgársággal nem rendelkező lengyel állampolgárok is szavazhatnak az önkormányzati és a nemzetiségi választásokon. Megjelennek a nemzetiségi önkormányzatok kötelező, át nem ruházható közfeladatai, mint például a nemzetiségi önkormányzat által létesített intézmény működtetése, továbbá a nemzetiségi

közösség önszerveződésének koordinálása. A nemzetiségek jogairól szóló törvénnyel párhuzamosan fogadta el az Országgyűlés az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. számú törvényt. A törvény a nemzetiségi képviselők mandátumhoz jutásának megkönnyítése érdekében úgynevezett kedvezményes kvótáról rendelkezik, amelynek segítségével az egyébként az Országgyűlésbe jutáshoz szükséges szavazatszám negyedével juthat be egy nemzetiségi képviselő a Parlamentbe. A lengyel közösség sajnos létszámánál fogva képviselőt nem tud a Parlamentbe küldeni, azonban szavazati jog nélküli nemzetiségi szószólót küldhet. A választások pontos menete

tét Dr. Pálffy Ilona, a Nemzeti Választási Bizottság elnökének asszisztense, Dr. Pétery Attila ismertette. Előadásából kiderült, hogy a 2014-es választásokon a lengyel közösség csak úgy tudja gyakorolni alkotmányos jogait, csak úgy tudja érvényesíteni az érdekeit, ha regisztrál a január elsején induló nemzetiségi névjegyzékbe. A regisztráció hiányában azonban a nemzetiségi választásokon nem vehet részt. A regisztráció minden esetben az alap. A parlamenti választásokkal kapcsolatban: amennyiben a regisztráció során bejelölik, hogy nemzetiségi képviselőre szavaznak, úgy a parlamenti pártok esetében a listás helyekre nem, csupán az egyéni képviselőkre szavazhatnak. Dr. Magicz András, az Alapvető Biztos Hivatalának főosztályvezetője előadásában kitért a törvényi előírások magyarázatára és előadásával kérdésfelvetéseivel kezdetét vette a tulajdonképpeni párbeszéd a Fórum résztvevői és a meghívott vendégek között. A Fórum megtartásával a résztvevők számára lehetőség nyílt a 2014-ben megrendezésre kerülő nemzetiségi választásokhoz szükséges információk ismertetésére, és az azzal kapcsolatban felmerült kérdések megvitatására. Köszönet illeti Leszko Małgorzatát és segítőt a rendezvény színvonalas megrendezéséért.

Nyitrai Zoltán

Koszorúzások a Romek emlékoszlopnál

Az 1956-os, októberi forradalom és szabadságharc 57. évfordulója alkalmából koszorúzási ünnepségek zajlottak a Miskolci Romek emlékoszlopnál.

Október 22-én, délelőtt a 10. számú Petőfi Sándor Általános Iskola egész tanári kara és diákjai kivonultak az emlékműhöz. Alkalmához illő műsoruk előadása után koszorút helyeztek el rajta. Varga Ferencné igazgató asszony elmondta, hogy náluk ez már hagyomány, több mint tíz éve rendszeresen kijönnek ide, és tisztelegnek a lengyel kisfiú emléke előtt. Romeknak az élet nem adta meg, hogy magasabb iskolában folytassa tanulmányait, örök ifjú maradt, szinte iskolánk tiszteletbeli tanulója.

Az ünnepnap délelőttjén a politikai pártok, a Miskolci Egyetem, a Lengyel Önkormányzat képviselői és civil szervezetek sora jött el az ünnepségre. Itt a petőfisek megint felléptek, majd virág szőnyeg fedte be az emlékművet.

Fekete Dénes

Székesfehérvár: Szrebrne Gody KLUBU POLONIA

19 października 2013 roku KLUB POLONIA z Székesfehérváru obchodził 25. rocznicę powstania. Gospodarzem święta, na które oprócz członków i sympatyków klubu przybyli przedstawiciele władz węgierskich (miejskich i wojewódzkich) oraz ich partnerzy z Opola i woj. opolskiego, goście z rodzimej organizacji PSK im. J.Bema na Węgrzech z jego wiceprezesem, Eugeniuszem Korkiem na czele, był wieloletni prezes KLUBU POLONIA Andrzej Straszewski, który w swoim wystąpieniu powiedział między innymi o współpracy z powstałym 15 lat temu miejscowym SNP, a także podkreślił starania związane ze współpracą miast partnerskich tzn. węgierskiego Székesfehérváru i polskiego Opola. Następnie odbyła się prezentacja multimedialna, były wystąpienia władz, listy gratulacyjne, podziękowania, występy uczniów szkół muzycznych z Székesfehérváru i Opola, a na zakończenie przyjęcie ze wspianiałym urodzinowym tortem.

W ciągu 25 lat działalnością Klubu Polonia - jako Oddziału Terenowego Stowarzyszenia im. J. Bema - kierowało trzech prezesów: śp. Władysław Cichalewski (1988-1990), Ewa Lázár (1990 - 1999) i Andrzej Straszewski (od 1999 r. Jubilatowi gratulujemy i informujemy, że więcej o "Klubie Polonia" będzie można przeczytać w najbliższym (grudniowym) 115 numerze "Głosu Polonii".

(b.)

Białkai út

2013. október 18-a és 20-a között a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Lengyel Önkormányzat szervezésében 6 Települési Lengyel Önkormányzat képviselői: derenki leszámazottak, összesen 47 fővel indultak útnak Białka Tatrzańskára.

A XVIII. század elején erről a vidékről vándoroltak lengyel telepesek Derenkre. Ez az út a júliusi búcsút követő vizionlátogatás volt, amikor az ottaniak jártak nálunk, nagyobb létszámban, kulturális csoportokkal.

A péntek reggeli esőfelhők szerencsére tovaszálltak mire Lengyelországba értünk, és a nap is kisütött. Świątniki Górneban álltunk meg egy rövid pihenőre, ahol megnéztük a lakatmúzeumot. A közepkorban a település lakatos mesterei készítették a krakkói királyi várba a zárat, lakatokat, de a fegyver-, illetve páncélkészítés tudományát is elsajátították. Ebből az anyagból van berendezve egy szép kis kiállítás a helyi gimnáziumban. Krakóban hosszabb megálló következett, de így is csak a vár és a főtér körbejárására volt időnk. Este Białkán József Remiasz várt bennünket szállással a Na Kamińcu nevű pihenőházában.

Másnap Zakopane és környéke látnivalóival ismerkedtünk, és ebből Chochołówka faházai sem maradtak ki. A szép idő miatt nagyon sok kiránduló volt, köztük nagy számban magyarok. A nagy buszparkolóban több magyar csoportvezető is kereste eltévedt utasait!

Esti vacsoránál megtiszteltek bennünket a helyi előjárók, kapcsolattartóink. Ott volt Władysław Piszczek bíró, Jan Byrski plébános, a Krakói Jagelló Egyetemen Jan Kamocki professzor és Jadwiga Plucińska-Piska asszony, illetve állandó tudósítónk Ryszard M. Remiszewski. Mindkét részről biztosították a jelenlévőket a kölcsönös kapcsolattartás fenntartásáról, illetve a további együttműködésről. A finom vacsorát beszélgetés követte, majd gurál zenekar játszott a talpalávalót éjfélig.

Vasárnap délelőtt megtekintettük a szépen felújított régi fatemplomot, amely 1680 és 1922 között fogadta a hívőket. A vele szemben felépített új templom átadása után állaga fokozatosan romlott, és már-már a lebontásán gondolkodtak. 2000 környékén sikerült pénzt szerezni a felújítására, amely két éve fejeződött be. Nyáron a szép számú nyaraló rendelkezésre áll.

A 11 órás misén a plébános úr külön köszöntötte a magyar zarándokcsoportot. Szavait magyar nyelvre tolmácsolták. A mise során a felolvasások a Bibliából is elhangzottak magyarul.

Az ebéd után elbúcsúztunk vendéglátóinktól, és hazaindultunk. Úgy vélem, ez a látogatás is tovább erősítette meglévő kapcsolatainkat.

A csoport nevében külön köszönet illeti Szabó Mónikát a szervező és lelkiismeretes tolmácsolásért.

Fekete Dénes

Dzień Polski w Átány

W sobotę 19 października w Átány - wsi położonej w komitacie Heves - obchodzono Dzień Polski, a wszystko za sprawą tzw. "Gwiazdnej Wioski" - projektu wymyślonego przez Stowarzyszenie pod nazwą "Csillagfalu", które swój pomysł opisuje w sposób następujący (źródło: csillagfalu.hu):

"Zniknięcie chłopstwa, jego bezimienna absorpcja w tłum zwykłych ludzi wydaje się nieodwracalne nie tylko dla socjologów i historyków, ale dla każdego człowieka starającego się zrozumieć i zinterpretować świat. Chłopstwo jako warstwa społeczna niosąca w sobie pewne wartości wydaje się być na wymarciu. Jednakże społeczeństwo udowadnia, że zainteresowanie kulturą i sztuką ludową oraz etnografią systematycznie wzrasta, także w kręgach młodzieży.(...) Podobnie jak w Europie, na Węgrzech również charakterystycznym jest, że narodowości zachowujące swoją tożsamość raz lub dwa razy w roku (podczas imprez festiwalowych) prezentują swoje stroje, tańce i potrawy regionalne. Czy to wystarczy? Czy można byłoby zrobić jeszcze więcej?(...) Z koncepcji programu "Piękny dom, piękniejsza ojczyzna" (Székely Csaba), narodził się projekt Gwiazdnej wioski. Jego idea opiera się na pomysłach stworzenia "żywej wsi", w której gość może spać w "czystym pokoju", na sienniku ze słomy, na poduszce z prawdziwych piór, przykryty pierzyną, gdzie może zjeść chleb pieczony w piecu. Na miejsce stworzenia Gwiazdnej wioski wybrano dziewiczy obszar w okolicach gór Mátra, w miejscowości Átány, w województwie Heves. Etnografia miejscowości cieszy się międzynarodową sławą. Miejscowość jest położona w okolicach często odwiedzanego Egeru i rzeki Cisy. W centrum Gwiazdnej wioski zostanie wzniesiona idealna kopia "Domu - Koguta", dobrze znanego etnografom zarówno w kraju, jak i za granicą. Tak jak narodowości stanowiły o istocie węgierskości, tak ogrom domów rodzinnych żyjących w kraju narodowości wpłynęły na charakter domu Bedécs. Wspominam ogrom, dlatego że należy wziąć pod uwagę także i te grupy, które nie są narodowościami, ale chciałyby się przyłączyć: czyli seklerów, kunów, buniwaków itd. One także są pojedynczymi gwiazdami w tym domu. Nie chcemy

nichzego pozostawić przypadkowi, stąd taka koncepcja położenia naszej wioski. Z kolei położenie budynków określa prawo złotego podziału. W centrum, na rynku głównym, znajduje się przyjmujący promienie i blask gwiazd Ekumeniczny dom modlitwy i wieża. Budynek o architekturze stodoły oraz karczma zapewniają miejsce dla organizowanych tu uroczystości i imprez. Atmosferę dawnych czasów w karczmie zapewniają żywa muzyka i wyświetlane teksty pieśni. Każdy może przyłączyć się do zabawy. W domu usługowym znajdą miejsce: służba ochrony, służba zdrowia, konserwatorzy, koło gospodyń, a także fryzjer. Wyruszając z placu głównego ulicami w kształcie gwiazdy, napotykamy tradycyjne, narodowościowe domy gościnne, przystosowane do potrzeb XXI wieku. Domy te wraz z

należącymi do nich całymi zagrodami, według naszych planów, przywiezione zostaną z krajów ojczystych na poświęconą ziemię. W Gwiazdnej wiosce nastąpi zjednoczenie ojczystej ziemi 12 narodów. My, Węgrzy (red.: piszą o swoim projekcie jego pomysłodawcy), którzy szukamy swojej tożsamości, powinniśmy więcej uwagi poświęcać chłopstwu, podobnie jak Europejcy naukowcy żyjący w krajach, które znacznie wcześniej i dogłębniej nabrały charakteru miejskiego, gdzie korzenie miejskiej społeczności posilały się także tym samym ludem i społecznością językową. Od czasu utworzenia państwa węgierskiego przedstawiciele większej części społeczności europejskiej, wywodzący się z różnych społeczności językowych przywędrowali do naszego kraju, tworząc zamkniętą, autonomiczną krąg społeczności mieszczańskiej. Dzięki temu węgierskie chłopstwo zachowało więcej tradycji europejskiego, średniowiecznego chłopstwa i znacznie później nabrało cech mieszczańskich oraz przejęło wartości i formy mieszczańskie.

Mieszczaństwo długo prowadziło inną formę życia oraz używało języka odmiennego od chłopskiego. W krajach zachodnich już dawno nastąpiło rozwiązanie problemu chłopstwa; kiedy metody etnografii i wizerunek problemu osiągnęły wysublimowany stopień, chłopstwo znikło. Natomiast od nas na wschód, w świecie wschodniogreckim, stopień rozwoju społecznego i świat chłopstwa różni się od chłopstwa zachodnich krajów chrześcijańskich.

Problemy te nawet nie zaistniały w etnografii. Dzisiaj, w dobie kryzysu gospodarczego, konieczne jest ponowne wzięcie pod lupę tradycyjnych społeczności chłopskich, ponieważ porządek wewnętrzny pozwala zapewnić przetrwanie tych społeczności. Wierzmy, że nasza inicjatywa zostanie zaakceptowana i będzie wspierana przez różne organizacje i urzędy. Niech program ten będzie początkiem, który kontynuować będzie żywa wioska zespolonych i prezentujących się grup narodowościowych, gdzieś w sercu Europy".

W ramach "Dnia Polskiego" przygotowano wystawę obrazującą 1000-lecie stosunków polsko-węgierskich pt. "Rozdziały z polsko-węgierskiej historii", prosto z Czarnego Dunajca przyjechał góralski Zespół "Watra". Całość odbywała się pod patronatem Ambasadora RP na Węgrzech Romana Kowalskiego, którego reprezentował chargé d'affaires Michał

Andrukonis – przekazał on list intencyjny dot. współpracy - oraz Przewodniczącą Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech, dr Haliny Csúcs Lászlóné, która przywiozła ze sobą przedstawicieli osiadłej na Węgrzech Polonii. Do południa goście obejrzały kościół reformacki, izbę regionalną, wystawę etnograficzną, a po południu odbyło się spotkanie galowe, które wypełniły oficjalne wystąpienia m.in. przedstawicieli narodowości niemieckiej, która kończyła prezentację swojej wystawy i polskiej, która prezentacją takową rozpoczynała, zaznajomienie z projektami budowy "Gwiazdnej wioski", występy zespołów folklorystycznych, w tym cieszącej się dużym powodzeniem góralskiej "Watry" i degustacja przysmaków tradycyjnej polskiej kuchni. Polacy są szóstą po Chorwatach, Rumunach, Serbach, Ukraińcach i Niemcach narodowością, która zaprezentowała się w Átány.

(b. fot. B. Pál)

KÖZÉPISKOLAI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Miskolc m.j.v. polgármestere meghívására Katowicéből – lengyel testvérvárosunkból –, Michał Luty alpolgármester vezetésével, középiskolásokból álló delegáció érkezett azzal a céllal, hogy együttműködjön településünk hasonló intézményével. A Henryk Sławik Gimnázium tanulói a Miskolci Zrínyi Ilona Gimnáziumba látogattak, ahol megismerkedtek az iskola profiljával, megnézték a szaktantermeket, illetve beszélgettek az intézmény tanáraival, diákjaival az együttműködés lehetséges formáiról. Hogy ebből a vizitból mi realizálódik, az majd a későbbiekben dől el. A csoport tolmácsa Szewczuk Anna tanárnő volt.

A vendégek október 15-én virágot helyeztek el Romek Strzałkowski emlékművének. A 13 éves lengyel kisfiú 1956 júniusában, a poznańi felkelés alatt vesztette életét. A koszorúzáson jelen volt Bárcziné Sowa Halina, a Miskolci Lengyel Önkormányzat elnöke.

2013. október 7-én Magyarország Varsói Nagykövetségén Áder János köztársasági elnök a magyar-lengyel történelmi, kulturális és önkormányzati kapcsolatok ápolásáért és fejlesztésért végzett munkája elismeréseként a Magyar Érdemrend tisztí keresztjét adományozta Michał Luty úrnak, Katowice város alpolgármesterének.

Miskolc és Katowice testvérvárosi kapcsolata több évtizedes múltra tekint vissza, az utóbbi években pedig még szorosabb együttműködés alakult ki a két város között a legkülönbözőbb területeken. Ennek elismeréseként adományozta a köztársasági elnök a lengyel városvezetőnek a rangos kitüntetést.

Gratulálunk alpolgármester úr! További jó együttműködés kívánunk!

Fekete Dénes

Régi táncosok találkozója

Idén október 26-án került sor a volt Bem József Lengyel-Magyar Néptánc-együttes hagyományos találkozására, amiről évről évre beszámolunk a PW hasábjain.

Talán még soha nem voltunk ennyien: 34 táncostársunk jött el a találkozóra! Először volt itt Zsuzsi Svédországból, Tadeusz Lengyelországból, de említhetném Ibolyát Somogyaszalóból vagy akár Jóskát innen Budapest-ről, akit 1974-ben láttunk utoljára. Bizony, néhány találkozást, ölelést örökönkönnyek kísérték.

Most is nagy örömmel nézegettünk a Múzeumból kölcsönkért, együttesünk életét bemutató albumokat, ettünk-ittunk, nagyokat neveltünk. Nem táncoltunk, de jókat énekeltünk – természetesen a régi repertoár-ból, lengyelül. Ismét felvetődött, hogy nosztalgiautazást kéne tennünk Rzeszówba, a Polonia Fesztiválra, ahol találkozhatnánk fiatalságunk emlékeivel és más lengyel együttesekben megismert barátainkkal.

Köszönjük Herczeg Istvánnak, hogy így összetartja a csapatot, hogy ennyi törődéssel szervezi a találkozókat. Köszönjük a Bem Egyesületnek, hogy ott lehetünk, és otthon érezhetjük magunkat az Egyesület helyiségeiben.

BHH

Isten katonái

A Visegrádi Négyek közötti kulturális együttműködés keretében került sor Miskolcon, a Herman Ottó Múzeumban az Isten katonái című vándorkiállítás megnyitására 2013. október 15-én. A rendezvényen köszöntőt mondott Dr. Wojciech Brzeziński úr, a Varsói Állami Régészeti Múzeum igazgatója és Kiss Gábor alpolgármester úr, megnyitotta Szörényi Gábor András úr, a múzeum régészeti igazgatóhelyettese.

A kiállított anyag tablók, makettek, valamint korabeli harci öltözetek és fegyverek felvonultatásával mutatja be a husziták a Német Lovagrenddel vívott csatáit. Megismerkedhettünk az akkori viszonyok között újak, korszerűnek számító harcéljárásaikkal, melyeknek köszönhetően hosszú ideig sikeres harctevékenységet folytattak a XV. században. Leghíresebb vezérük Szizska János (1360-1424), aki a cseh husziták parancsnokaként részt vett az 1410-es grunwaldi csatában a lengyelek oldalán. Ebben az ütközetben a II. Ulászló király által vezetett lengyel és litván csapatok fényes győzelmet arattak a Német Lovagrend felett.

A husziták Észak-Magyarországra is betörték. A megyében erődítéseket építettek pl. Sajógalgóc, Sajónémeti és Vadna településeken. Mivel ezekből kiindulva sanyargatták és fosztogatták a magyar falvakat, Mátyás király a fekete sereggel kiverte őket, váraikat a földdel tette egyenlővé.

A megnyitón Bárcziné Sowa Halina, a Miskolci Lengyel Önkormányzat elnöke tolmácsolt.

A kiállítás 2013. december 31-ig látogatható.

Fekete Dénes

XIX Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej

W poprzednich numerach Polonii Węgierskiej wiele dowiedzieliśmy się na temat obchodów XIX Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej, w ramach których obchodziliśmy 20. rocznicę powstania Stowarzyszenia św. Wojciecha. Oto kilka refleksji na temat początków naszej organizacji, o czym pamiętają ci wszyscy, którzy w latach 1989 - 1991 uczestniczyli w życiu parafialnym naszego Kościoła Polskiego na Kőbánya.

Pierwszym po wielu latach polskim proboszczem został ks. Maciej Józefowicz, który dzięki zainteresowaniom historycznym odnalazł dokumenty świadczące o historii polskiego kościoła i polskiego domu, wybudowanych w latach 30. ubiegłego stulecia. Jego następca z Towarzystwa Chrystusowego, ks. Józef Wojda

zadbał o to, aby dokumentami tymi zainteresowali się obydwaj prymasi: Polski i Węgier. Natomiast nas, osoby świeckie, skupił w pierwszej Radzie Parafialnej, z której później wyłonił się pierwszy Zarząd Stowarzyszenia. Tylko w ten sposób mogliśmy stać się prawnymi spadkobiercami organizacji o nazwie Schronisko Polskie i starać się o odebranie naszych polskich własności na Kőbánya. Stowarzyszenie zarejestrowano w 1993 r., pierwszymi, honorowymi członkami Stowarzyszenia zostały nasze dzielne, przedwojenne harcerki. Spotykaliśmy się albo na parafii, która wymagała generalnego remontu, albo w domu Państwa Pál, gdzie mieściło się pierwsze

biuro stowarzyszenia, przy wspaniałych ciastach pieczonych przez Marię. Zaczęło się nieustanne chodzenie po urzędach. Na każdym kroku wspierali nas ówcześni polscy dyplomaci: Ambasador RP, pan Maciej Koźmiński, konsul Leszek Hensel oraz jego zastępca, Zenon Kosiniak. Były to lata, w których Europa Środkowa po zmianach politycznych na nowo poszukiwała swojej tożsamości, korzeni, z których wyrosła. Z troską zwrócił na nie uwagę Ojciec św. Jan Paweł II, przygotowując nas do 1000. rocznicy śmierci Patrona Europy, św. Wojciecha, przypadającej na 1997 r. Czuliśmy, że pod patronatem św. Wojciecha, którego imię przyjęliśmy, nasza nowa, polonijna organizacja będzie nie tylko patrzyła wstecz, ale wyjdzie też naprzeciw nowym wyzwaniom i potrzebom współczesnego człowieka. Dlatego już po roku od powstania zorganizowaliśmy I Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej, przy współpracy i pomocy Instytutu Polskiego, dzięki pomysłom Małgorzaty Takács i grafików: Krzysztofa Duckiego i Mariana Trojana. Duchowe siły czerpalimy corocznie pielgrzymując do grobu św. Wojciecha do Gniezna, gdzie spotykaliśmy się z bratnim Towarzystwem św. Wojciecha. Nowe wezwania to też pomoc bliźnim w nagłych, losowych przypadkach. Dlatego cała Polonia na Węgrzech zjednoczyła się podczas powodzi w okolicach Wrocławia i Raciborza, a Dom Polski przyjął kilka grup dzieci powodzińskich. Podobnie było, gdy po paru latach powódź nawiedziła tereny mniejszości węgierskiej na Ukrainie. W ten sposób mogliśmy odwdziżyć się władzom węgierskim za pomoc moralną i finansową w odzyskaniu Domu Polskiego. Takie były początki.

Jeden z wyróżnionych medalionem ks. Danki, burmistrz X dzielnicy od 1990-2002 r., dr István György powiedział w wywiadzie: "Przez 9 lat obserwowałem, jak rozwija się Stowarzyszenie św. Wojciecha, jak Polacy stają się ważnym centrum duchowo - kulturalnym w życiu naszej dzielnicy, dołączył się do tego Ogólnokrajowy Samorząd Polski i jego instytucje. Dumny, jestem z pracy nieżyjącego już radnego Rikárda Wigockiego." Były nasz konsul, Leszek Hensel, obecny Ambasador RP w Sofii w liście gratulacyjnym napisał: "Z perspektywy oceniam, że nasza współpraca, tj. Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Budapeszcie ze świeżo wtedy powstałą organizacją, Stowarzyszeniem św. Wojciecha, była znakomitą, wręcz podręcznikowym przykładem, jak powinna wyglądać współpraca przedstawicieli instytucji państwowej z organizacją pozarządową...". Natomiast Wikariusz Generalny Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej, ks. Bogusław Burgat, w swoim liście gratulacyjnym, przypominając słowa Kard. Augusta Hlonda, który konse-

krował nasz Polski Kościół w 1938 r., napisał m.in. "Dwadzieścia lat w perspektywie dwóch tysięcy lat istnienia Kościoła Chrystusowego to niewiele... Gratuluję błogosławionych owoców Stowarzyszenia, które stały się, i w dalszym ciągu stają, udziałem społeczności Polaków i Węgrów żyjących w Budapeszcie i na Węgrzech." Niech te słowa będą podsumowaniem i podziękowaniem dla wszystkich, którzy przyczynili się, aby na nowo rozkwitło duchowo - kulturalne życie na Kőbánya. Dziękujemy wszystkim polsko-węgierskim sponsorom, samorządom, instytucjom, Ambasadzie Polskiej, Stowarzyszeniu Wspólnota

Polska i rządowi obu krajów. Dziękujemy Elżbiecie Molnárné Cieślewicz, która przez 13 lat prowadziła organizację, a poprzez nią wszystkim aktywnym członkom poszczególnych kadencji zarządu. Oczywiście wdzięczni jesteśmy wszystkim proboszczom Polskiej Parafii Personalnej, którzy sprawują nieustanną służbę duszpasterską wśród nas i modlący się siostom misjonarkom.

A czego byśmy sobie życzyli na następne 20 lat - żeby duch nie spoczął, abyśmy w każdym człowieku, nawet nam mniej życzliwym, szukali najpierw dobra. Jak to w liście do nas napisał Sekretarz Stanu Ministerstwa Zasobów Ludzkich, pan György Hólvényi: "Św. Wojciech jest najlepszym patronem dla środkowo-europejskich narodowości i cywilnych organizacji społeczno-religijnych. Może być przykładem i duchowym opiekunem grupy wyszehrackiej, dla naszych narodów i całej przyszłej Europy." I my, Polacy na Węgrzech, dołączamy się do tych życzeń, pragniemy być małą częścią tej wielkiej budowli, jakiej na imię Europa.

Monika Molnárné Sagun

Prezes Stowarzyszenia Katolików Polskich na Węgrzech pw. św. Wojciecha

fol. AJN

Informacje konsularne

SPADEK – przyjęcie i odrzucenie

Referat ds. Konsularnych uprzejmie informuje, że w przypadku potrzeby złożenia przez osoby zamieszkałe za granicą oświadczenia o przyjęciu spadku (przyjęcie bez ograniczenia odpowiedzialności za długi, tzw. przyjęcie proste lub przyjęcie z ograniczeniem odpowiedzialności za długi, tzw. z dobrodziejstwem inwentarza) lub odrzuceniu spadku, wymaganego w postępowaniu spadkowym w Polsce, Konsul **może dokonać czynności poświadczenia własnoręczności podpisu pod przygotowanym przez spadkobiercę oświadczeniu.**

Spadkobierca powinien stawić się osobiście w Referacie i podpisać przed Konsulem przygotowane przez siebie w formie pisemnej oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku. W tej sytuacji Konsul poświadcza **własnoręczność podpisu spadkobiercy na deklaracji woli o przyjęciu lub odrzuceniu spadku** (urzędowe poświadczenie podpisu).

Oświadczenie takie wywołuje skutek prawny dopiero z chwilą złożenia go w sądzie spadku w terminie, który zgodnie z art. 1015 Kodeksu cywilnego wynosi sześć miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule powołania do spadku.

Spadkobierca zobowiązany jest do przekazania ww. dokumentu do właściwego sądu.

Zaświadczenie wystawiane przez Konsula **nie ma charakteru aktu notarialnego**, ponieważ konsul potwierdza na nim jedynie podpis i nie przejmuje odpowiedzialności za treść.

Referat ds. Konsularnych **nie pośredniczy** w sprawach spadkowych.

HAGYATÉK - elfogadása és elutasítása

A Konzuli Ügyek Referatúrája tisztelettel tájékoztatja, hogy abban az esetben, ha szükség van a külföldön élő személyek nyilatkozatára arról, hogy elfogadják a hagyatékot (az adósság után járó felelősség korlátozása nélkül, amely az ún. egyszerű elfogadás, vagy az adósság felelősségének korlátozásával, ami az ún. leltározási kedvezményrel való elfogadás), vagy a hagyaték elutasítása, amelyet a lengyelországi eljárásban követelnek, a konzul **igazolhatja az aláírás hitelességét az örökös által aláírt nyilatkozat alatt.**

Az örökösnek személyesen meg kell jelennie a Referatúrán, és a konzul előtt kell aláírnia a maga által írásbeli formában elkészített nyilatkozatot a hagyaték elfogadásáról vagy elutasításáról. Ebben az esetben a konzul **igazolja az örökös aláírásának hitelességét a hagyaték elfogadásáról vagy elutasításáról szóló nyilatkozaton** (hivatalos aláírás hitelesítés).

Ennek a nyilatkozatnak csak akkor van jogi ereje, ha a megfelelő határidőn belül nyújtják be a hagyatéki bíróságon, ami a Polgári Törvénykönyv 1015. cikkelye szerint hat hónap, attól a naptól számítva, amikor az örökös tudomására jutott, hogy hagyatékra jogosult.

Az örökös köteles a fenti okmányt az illetékes bíróságon benyújtani.

A konzul az általa kiállított igazolásnak (amely a tartalmát tekintve nem minősül közjegyzői okiratként, mert azon a konzul csak az aláírást hitelesíti) a tartalmáért nem vállal felelősséget.

A Konzuli Ügyek Referatúra **nem közvetít** hagyatéki ügyekben.

Odslonięcie pomnika św. Jadwigi i Władysława Jagiełły

30 października 2013 roku z inicjatywy litewskiej ambasady oraz Węgierskiej Pomocy Maltańskiej, w I dzielnicy Budapesztu, na Budańskim Wzgórzu Zamkowym, w Parku Europejskim, nieopodal Bramy Wiedeńskiej odsłonięto pomnik św. Jadwigi i Władysława Jagiełły. W uroczystości uczestniczył Prymas Węgier kardynał Péter Erdő, który pomnik poświęcił, wiceminister spraw Zagranicznych RP Henryka Mościcka-Dendys, minister spraw zagranicznych Węgier János Mártonyi, szef dyplomacji Litwy Linas Linkevicius, którzy pomnik odsłanili. Obecny był ambasador RP na Węgrzech Roman Kowalski, przedstawiciele dyplomacji Europy Środkowej V-4, przedstawiciele Inicjatywy środkowoeuropejskiej istniejącej od 1989 r., która zrzesza 18 krajów, władze I dzielnicy Budapesztu, a także reprezentanci tutejszej Polonii. Pomnik został przygotowany w roku prezydentury Litwy w Radzie Unii Europejskiej. Twórcą rzeźby jest słynna litewska rzeźbiarka prof. Dalia Matulaitė. Monument postawiony na budańskim Wzgórzu Zamkowym ku czci pary królewskiej Jadwigi i Jagiełły stanowi znak pamięci o historycznych związkach pomiędzy Węgrami, Litwą i Polską.

(b. fot. B. Pál)

Eger - spotkanie na cmentarzu Kisasszony

1 listopada, zgodnie z tradycją, egerska Polonia spotkała się na kwatery polskiej Cmentarza Kisasszony, gdzie miejscowy Samorząd Narodowości Polskiej przy krzyżu głównym młóżył wieniec, a na każdym z grobów spoczywających tam polskich uchodźców wojennych zapalono znicze i położono białe-czerwone kwiaty. Modlitwie za dusze zmarłych przewodniczył ks. M.B. Muszyński.

(b.)

Budapeszt: spotkanie na polskich grobach

Na Węgrzech zwyczajowo w Dniu Wszystkich Świętych odwiedzamy rodzinne groby. Mogiły naszych najbliższych zazwyczaj pozostały w kraju, ale polonijną tradycją jest spotkanie na polskiej kwaterze peszteńskiego cmentarza Rákoskeresztúr - miejscu gdzie dłutem kamieniarza wyryta jest historia tutejszej Polonii. Ziemia węgierska kryje prochy wielu tysięcy Polaków. Polskie groby rozsiane są po całym kraju i tak naprawdę chyba nikt nie potrafi ich zliczyć. Budapeszt, Solymár, Budakeszi, Eger, Győr, Sárvár, Vasvár, Isaszeg, Derenk i wiele innych miejscowości. Myślę, że nie ma takiego cmentarza w tym kraju gdzie nie byłoby mogiły na której widnieją polskie nazwiska. Najwięcej polskich grobów pozostało tu po II wojnie światowej. Aby rodacy mogli spoczywać w jednym miejscu przedstawiciele Komitetu Obywatelskiego oraz PCK zwrócili się do ówczesnych władz węgierskich o przyznanie odpowiedniego terenu, i tak 5 września 1940 roku na cmenta-

rze w Rákoskeresztúr w X dzielnicy Budapesztu poświęcono pierwszych 17 grobów. Dzisiaj jest ich tam około 140.

W jednym z nich spoczywa założyciel tej kwatery i pierwszy polski ksiądz sprawujący swą posługę na Węgrzech, budowniczy kościoła polskiego na Kőbánya ks. Wincenty Danek. Kilka lat temu dzięki pomocy Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa kwatera ta podobnie jak kwatery wojenne w Egerze, Budakeszi i Győr doczekała się generalnego remontu. I to właśnie w tym miejscu (od lat o godz. 15.00), spotykają się przedstawiciele akredytowanej na Węgrzech polskiej dyplomacji, polskich samorządów i stowarzyszeń, a także budapeszteńskiej Polonii. W tym rok mszę świętą celebrował proboszcz Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech ks. Karol Kozłowski SChr. przy współudziale węgierskiego kapłana - wybitnego przyjaciela Polaków ks. Lajosa Bajcsi. Na grobach zapalono znicze, położono symboliczne kwiaty, modlono się za dusze spoczywających na Węgrzech Polaków i bliskich, których prochy zostały w kraju.

(b. fot. b.)

Wystawa ilustracji do dzieł Henryka Sienkiewicza, nauczyciela historii Polski

3 listopada w Domu Polskim w Budapeszcie odbyło się otwarcie wystawy "Henryk Sienkiewicz - nauczyciel historii Polski. Publikujemy fragment wykładu ks. W. Piszczka z otwarcia wystawy.

Na wstępie chciałbym podziękować Polskiemu Ośrodkowi Kulturalno-Oświatowemu przy ul. Óhegy u. 11 w Budapeszcie (Dom Polski) za zaproszenie na zorganizowanie obecnej wystawy. Podziękowanie składam na ręce pani dyrektor Zdisławy Molnár Sagun, która przysłała zaproszenie. Szczegółne podziękowanie kieruję w stronę pani Małgorzaty Soboltyńskiej, bo to jej pomysł, by w Święto Niepodległości Polski, przybliżyć żyjącej tu Polonii dzieło, spuściznę literacką, naszego patriotycznego wieszczą, Henryka Sienkiewicza. Prace tu przeze mnie przedstawiane, to ilustracje i część rysunków wykonanych do edycji bibliofilskiej dzieł Henryka Sienkiewicza, wydawanych przez Ogólnopolskie Towarzystwo im. Henryka Sienkiewicza oraz Wydawnictwo Instytutu Teologicznego Księży Misjonarzy w Krakowie... Dotychczas wydaliśmy: *Pójdźmy za Nim!*, *Na polu chwały*, *Quo vadis?*, *Pana Wołodyjowskiego*, *Krzyżaków*, *W pustyni i w puszczy*, *Ogniem i mieczem*, *Dramaty*, *Potop*.

Dlaczego wystawę zatytułowałem Henryk Sienkiewicz, nauczyciel historii Polski? To nie mój pomysł. Tak przez dziesiątki lat nazywano autora trylogii. Przez dziesiątki lat z kart jego powieści polskie pokolenia uczyły się patriotyzmu, umiłowania Ojczyzny, szacunku do tradycji ojców. Tak, to był wielki nauczyciel historii Polski... Chciałbym na zakończenie tych

dzisiejszych rozważań z akcentem patriotycznym, podzielić się z państwem jeszcze jedną myślą. Mam wrażenie, że żyjemy w czasach, kiedy z Europy chce się zrobić jedno państwo. Wydaje mi się, że jest wiele działań odgórnych, które chcą zatrzeć tożsamość narodową poszczególnych państw. A przecież korzenie to podstawa bycia narodu. Znané jest powiedzenie, że naród, który nie szanuje swoich korzeni, własnej tradycji, musi zginąć. Nie zrozumcie mnie źle, że jestem wrogiem Unii Europejskiej, to jest piękna idea. Bez Unii Polska nawet za 50 lat nie zrobiłaby takiego skoku gospodarczego, jaki udało się jej wykonać. Ale uczmy się od Anglików, Niemców, może trochę od Francuzów, a ostatnio od Węgrów, którzy na krok nie pozwolą naruszyć swojej tożsamości, korzeni narodowych. My Polacy, kiedy zdecydowanie zaczęliśmy się sprzeciwiać temu, co niszczy korzenie narodowe, zaczęto nas nazywać warchołami. Chwała Bogu, że Węgrzy ostatnio tak zdecydowanie zaczęli walczyć o swoje narodowe tradycje i trochę uspokoiło się w ocenie Polaków.

Przyglądam się waszej wspólnocie polonijnej, jestem pełen szacunku dla was. Potraficie swój patriotyzm łączyć z Bogiem, według starego polskiego hasła Bóg, Honor, Ojczyzna!

Dla wielu z was to już dwie Ojczyzny, Polska i Węgry. Niech to nasze dzisiejsze spotkanie, a potem oglądanie moich rysunków, przybliży wam, przypomni szczegóły pradawnej polskiej ziemi.

Na tę dla wielu z was podwójną drogę dwu Ojczyzn, byście umieli uszanować tradycję tychże dwu Ojczyzn, z całego serca mówię Szczęść Wam Boże.

Ks. Wacław Piszczek CM

DNI POLSKIE w Budapeszcie

Od 7 do 9 listopada w najstarszej i najczęściej odwiedzanej przez turystów zagranicznych budapeszteńskiej hali targowej odbywały się DNI POLSKIE. Tradycyjnie za sprawą tutejszego Oddziału Polskiego Przedstawicielstwa Turystycznego i Podhalańskiej "Cepelii" do naddunajskiej stolicy zjechali polscy kuśnierze, jubilerzy, garncarze, ceramicy z Nowego Targu. Dużym powodzeniem cieszyły się piękne polskie bursztyny, wyroby ze skóry i drewna, w tym propozycje polskich upominków, które doskonale nadają się na nadchodzące święta. Wszystkiemu temu towarzyszyła kapela ludowa prosto z Gorlic. Dni Polskie w hali targowej to doskonale sprawdzona promocja Polski, odbywająca się w tym miejscu już od dziesięciu lat.

(b. fot. b.)

ANNA MARIA JOPEK PODBIŁA BUDAPEST

Instytut Polski w Budapeszcie wraz z Ambasadorem RP na Węgrzech, Romanem Kowalskim (przy współpracy Budapest Music Center) zaprosił na koncert jednej z najważniejszych polskich artystek - Anny Marii Jopek - wokalistki, kompozytorki, improwizatorki, wizjonerki, pasjonatki, nagrywającej i koncertującej na całym świecie z najważniejszymi postaciami muzyki naszych czasów (m.in. Pat Metheny, Youssu'n Dour, Bobby McFerrin, Ivan Linz, Branford Marsalis, Nigel Kennedy, Richard Bona, Oscar Castro-Neves, Makoto Ozone). Artystka wystąpiła na najbardziej prestiżowych scenach świata, takich jak: Carnegie Hall, Hollywood Bowl, Royal Festival Hall, Opera w Tokio i Tel Awiwie, Blue Note Tokyo, Santori Hall. Nagrywała

w Studiach Real World u Petera Gabriela, Abbey Road w Londynie i Power Station w Nowym Jorku. Od 2000 roku jej muzyka jest wydawana na całym świecie (na Węgrzech niestety jeszcze nie). Sprzedała milion płyt, ale najbardziej ceni sobie kameralistykę i scenę blisko ludzi. Mieszka na warszawskim Żoliborzu i w lizbońskiej Alfamie. 9 listopada ze znakomitym koncertem muzyki polskiej wystąpiła przed polsko-węgierską publicznością w Budapest Music Center. Profesjonalizm, znakomity kontakt z publicznością i bardzo ciekawe interpretacje znanych polskich utworów - słowem drobna, niebieskooka blondynka podbiła Budapeszt, a jak powiedziała w wywiadzie, udzielonym publicznemu radiu i telewizji - Budapeszt podbił jej serce i musi do niego wrócić.

(b.)

„NŐK A LENGYEL TÁRSADALOMBAN”

Roman Kowalski, a Lengyel Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövétének előadása a MÜOSZ-ban

Október 10-én, délután a budapesti Sajtóházban a Magyar Újságírók Országos Szövetsége (MÜOSZ) Életmód Szakosztályának vendége Roman Kowalski volt. A hagyományos lengyel-magyar barátság nevében kérték fel előadása megtartására, hogy a magyar újságírók közelebb kerüljenek a lengyel kultúrához.

A pulpituson az előadó mellett Tóth Károly, a MÜOSZ elnöke – aki az előadás előtt fogadta a nagykövet urat – és Dr. Szalonai Éva, az Életmód Szakosztály vezetője, a délután házigazdája foglalt helyet.

A kezdésre már zsúfolásig megtelt Mikszáth-teremben Tóth Róbert Károly zongoraművész muzsikájára, Chopin dallamokra gyülekezett a közönség; a MÜOSZ tagjain kívül a társszervezetek: újságírói szövetségek, gazdasági és kulturális szervezetek, magyarországi lengyel intézmények (például az Országos Lengyel Önkormányzat és a Lengyel Intézet) képviselői és Lengyelország barátai. A zene mellett a Lengyel Nagykövetség által biztosított hazai falatok erősítették a látogatók lengyel hangulatát.

„Nem először szólok hozzá a női egyenjogúság, a nők társadalomban betöltött szerepének témájához. Azért is örülök az újabb lehetőségnek, mert Lengyelország sikeresnek mondható a nők vezető szerepének növelésében. A nők részvétele az állam

életének különböző területein – a politikában, a közéletben vagy a gazdaságban – hozzám nagyon közelálló téma, s magam is elemi, és ezért pártolandó igénynek érzem, hogy a nők még nagyobb szerephez jussanak a döntéshozatalban” – kezdte kifogástalan magyar nyelven előadását Roman Kowalski.

Beszéde közben a hallgatóság folyamatosan diáképekből ismerhette meg a lengyel történelem „nagyasszonyait”, és a mai Lengyelország 4 miniszter, 3 államtitkár és 22 helyettes államtitkár asszonyai közül például Ewa Kopaczot, a Szejm elnökét, vagy Maria Pańczyk-Pozdziej, a Szenátus alelnökét. A diákból az is kiderült, hogy jelenleg a Szejm tagjainak 23%-a nő.

Majd a nagykövet úr átfogó képet adott a lengyel nők társadalmi, gazdasági és egészségügyi helyzetéről. Beszélt például az Európai Unió egyik fontos szakpolitikai területéről, a nemek közötti egyenlőség politikájáról, amihez hozzáfűzte: „A diszkrimináció alkalmazásának általános tilalmáról a lengyel jogban az Alkotmány rendelkezik, amely kimondja, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő és senkit sem lehet megkülönböztetni a családi, politikai, társadalmi és gazdasági életben.(...) Közösségi szinten újabb fontos lépést tettünk ennek érdekében azzal, hogy az Európai Bizottság tavaly novemberben törvényjavaslatot fogadott el a nők üzleti életben betöltött szerepének növeléséről”

A lengyel nők közéleti szerepéről kifejtette: „Általánosságban a lengyel nők attitűdjéről elmondható, hogy régóta a társadalom önállósodott, független tagjaiként vesznek részt a közéletben, amit a vezető pozícióban lévő nők száma is bizonyít. Az utóbbi években óriási, politikai pártokon átívelő civil mozgalommá nőtte ki magát az Európai Nőkongresszus, amit minden

évben, Varsóban rendeznek meg. A lengyel nőknek ezzel a rendezvénnyel sikerült elérniük, hogy a női esélyegyenlőség kérdését a hazai politika ne söpörhesse a szőnyeg alá.”

Munkaerő-piaci helyzetüket is részletezte: „A lengyel társadalom 51,6%-át nők alkotják, a produktív korban levőknek pedig a fele nő. Számbeli fölénység, s összességében magasabb szintű képzettségük ellenére a nők foglalkoztatottságának aránya ma is egy negyeddél kisebb, mint a férfiaké. 2012-ben a nők foglalkoztatottsági mutatója átlagosan 13,2 százalékponttal volt alacsonyabb a férfiakénál. Ugyanez az aránytalanság egyébként Magyarországon is jellemző. Érdemes ugyanakkor megemlíteni, hogy az Eurostat 2012-es adatai szerint a nők és a férfiak közti bérkülönbség az egész Európai Unióban Lengyelországban a legalacsonyabb: mindössze 4,5%, míg például Csehországban vagy Németországban a 20%-ot is meghaladja.

Roman Kowalski a gyermekes nők munkavállalási esélyeit is taglalta: „A fizetett szülési szabadság, illetve gyermeknevelési támogatás folyósításának maximális hossza idén júniustól 1 év, ami az apa és az anya között megosztható. Ebből a szülési szabadság egy gyermek esetében 20 hét, ami legfeljebb 8 héttel, illetve a maximum 26 hetes szülői szabadsággal egészíthető ki. Továbbá lehetőség nyílt arra is, hogy a szülők a szabadság egy részében egyszerre legyenek otthon gyermekükkel. A gyermek 5 éves koráig pedig a szülők bármelyike fizetés nélküli, legfeljebb 36 hónapos nevelési szabadságot vehet igénybe.”

Majd a 2011-ben életbe lépett ún. bölcsődei törvényt részletezte, utána pedig a várandósság, valamint a szülési és a gyermeknevelési szabadságok alatt a nőket megillető, különleges jogi védelmet.

Beszélt az idén Lengyelországban elfogadott, családokra vonatkozó törvénycsomagról, „amelynek fő célja a nők foglalkoztatottságának növelése és munkaerő-piaci esélyeinek kiegyenlítése. A jogszabályok értelmében további költségvetési támogatásban részesülnek az önkormányzatok és a gyermekgondozással foglalkozó magánintézmények. A törvények rugalmas munkaidő alkalmazását is előírják, ami segítheti a családi élet és a munka összeegyeztetését. Ez utóbbi cél érdekében az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával számos program valósult meg Lengyelországban.”

A szervezők kérésére szólt a lengyel Nemzeti Egészségprogramról is, melynek kimondottan nőknek szóló fejezete az egyik operatív cél: az anyák, az újszülöttek és a kisgyermekek egészségvédelmének javítását fejti ki.

Végül a nagykövet úr érdekes adatokkal támasztotta alá azt, hogy a nők szerepe a világban valóban növekszik, majd így summázta mondandóját: „Én a magam részéről optimista vagyok, és meggyőződésem, hogy a nőknek minden nehézség ellenére sikerül megoldást találniuk a felemelkedésre, és mi ezt a törekvésüket szívből támogatjuk”.

Előadása után Roman Kowalski kérdésekre válaszolt; közöttük meglepő módon a lengyel bor témája is szerepelt, de a legtöbben természetesen a lengyel nők egészségi helyzetéről, a lengyel gyermekvállalási hajlandóságról és a lengyel szépségipar jelentőségéről érdeklődtek.

A lengyel-magyar délután jó hangulatú beszélgetéssel, valamint bor- és sajtobemutatóval zárult.

Sárközi Edit

Kirándulás Alsó-Sziléziába

Szeptember 27-e és 30-a között az Országos Lengyel Önkormányzat és a Belváros-Lipótváros Lengyel Nemzetiségi Önkormányzata szervezésében ismét egy olyan kiránduláson vehettünk részt, egy buszos csoport tagjaként, amely Lengyelország azon részeit érintette, ahová ritkán jut el az ember. Alsó-Szilézia különleges tájait és látnivalóit ismertettük meg, Kudowa-Zdrójban lévő szállásunkról kiindulva.

Már az odautazás is sok élményt tartogatott számunkra. Először Szlovákiában, Pozsony közelében, a Morva és a Duna összefolyásánál épült, ősi dévényi vár festői romjait tekintettük meg. Majd tovább utaztunk Csehországba, ahol az UNESCO világörökségi listáján szereplő Litomyšl város volt a célpontunk. Legfőbb látnivalója az 1568-tól 1581-ig épült hatalmas reneszánsz kastély. A kastély épületei nemcsak kiemelkedő építészeti kvalitásai miatt tartanak számot érdeklődésre, hanem mert itt született Bedřich Smetana is.

Este érkezünk meg Lengyelországba, Kudowa-Zdrójba. A körülbelül az 1900-as évek elején épült, romantikus hangulatú Agat üdülőben már meleg vacsorával vártak minket.

Másnap reggel körbejártuk Kudowa-Zdrójt, Lengyelország és Európa egyik legrégebbi fürdővárosát, ahol gyönyörű természeti környezetben szív- és keringési betegségekben szenvedőket gyógyítanak. 1580 óta használják a feltörő gyógyvizeket. A belvárosi, egzotikus növényekkel teli, impozáns ivócsarnokban és a csodálatos parkban lévő kútból lehet belőlük kóstolni. A város nevezetességei közé tartozik még a koponya-kápolna és a mozgó Betlehem is. A régi, patinás üdülőkkel teli, virágos, tisztán tartott és főként tiszta levegőjű város ma is a gyógyulni és pihenni vágyók „Mekkája”.

Onnan Złoty Stokba utaztunk, az aranybányába, ami az első évezredtől egészen 1960-ig működött. Múzeumának megtekintése után igazi, földalatti kalandban volt részünk: vezetővel jártuk be a régi tárnákat, láttuk a ritkaságnak számító, földalatti vízesést, végül csilléval jutottunk ki a napvilágra.

Következő állomásunk ugyancsak különleges volt, hiszen Duszniki-Zdrójban egy mind a mai napig működő, fából épült papírmalomban jártunk. Idegenvezető mutatta be a múzeumként is működő malmot és a papírgyártás történetét, a vezetés végén pedig a szemünk előtt készítették merített papírt. Majd sétáltunk a városban, ez is egy jelenetős fürdőhely, olyannyira, hogy 1826-ban itt adott először külföldi koncerteket a 16 éves Fryderyk Chopin, amikor édesanyját és lánytestvéreit üdülésükön meglátogatta.

Vasárnap délelőtt az első úti célunk Świdnica volt, ott pedig az 1652-ben, a 30 éves háborút lezáró vallási béke szellemében épült favázas, evangélikus Béke-templom megtekintése, amely méltán a világörökség része. A festményekkel borított templombelső külön érdekességei a céhek és a nemesek számára épített karzatok.

Csodálatos tájakon át vezető úton, dél körül jutottunk el a kirándulás utolsó céljához, Wałbrzychba, hogy felfedezzük Lengyelország harmadik legnagyobb várkastélyát, Książt. A XIII. századi eredetű, de a XIX. században részben holland-barokk stílusban átépített, monumentális épületegyüttes barokk részében idegenvezető kalauzolta csoportunkat.

Köszönet illeti meg a két intézményt, hogy egy örök élményt nyújtó, tartalmas, változatos programokkal teletűzdelt kirándulást szervezett egy nagy busznyai csoport részére, nem mellesleg kényelmes utazással, jó szállással és ellátással.

Sárközi Edit

CO BYŁO? CO BĘDZIE?

PUŁTUSK: OBRADOWAŁA RADA POLONII ŚWIATA

W dn. 9-11 listopada br. w Pułtusku obradowała Rada Polonii Świata. W pierwszym dniu obrad, 9 listopada, delegaci dyskutowali o przyszłości Polonii, jej integracji i roli w krajach zamieszkania, Karcie Polaka, podwójnym obywatelstwie. Węgry na zjeździe reprezentowała 4-osobowa delegacja w składzie: dr Halina Csúcs Lászlóné (OSP), Eugeniusz Korek (PSK im. J.Bema), Monika Molnárné-Sagun i Elżbieta Molnárné Cieśliewicz (obie SKP pw.św.Wojciecha). Wieczorem pierwszego dnia zjazdu odbyły się wybory nowych władz Rady. Na prezesa zgłoszono 5 kandydatów: Franciszka Spulę, prezesa Kongresu Polonii Amerykańskiej, wiceprezesa Kongresu Polonii Kanadyjskiej, Jana Cytowskiego, Waldemara Tomaszewskiego, reprezentującego na zjeździe Związek Polaków na Litwie, Helenę Miziniak i Adama Pilata z Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych. Nowym prezesem Rady Polonii Świata został Jan Cytowski (Kanada). Na zjeździe powołano również 5-osobowe komisje: statutową i rewizyjną oraz 13-osobowe prezydium Rady. Z grona członków prezydium poprzez aklamację wybrano dwóch wiceprezesów: Helenę Miziniak, prezydenta Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych i Michała Mackiewicza, prezesa Związku Polaków na Litwie. 11 listopada delegaci wzięli udział w warszawskich uroczystościach z okazji Święta Niepodległości Polski oraz spotkali się z prezydentem Polski, Bronisławem Komorowskim.

(b. np. www.l24.lt.pl)

A Nemzeti Függetlenség Ünnepe

November 11-én, a lengyel nemzeti függetlenség napja alkalmából emlékező koszorúzásra került sor a Budapest 12. kerületi József Pilsudski-emléktáblánál. A rendezvény szervezését hagyományosan a Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület vállalta magára. Pilsudski marsall emléktáblájánál őrt álltak a Wysocki Hagományörző Egyesület tagjai, kiegészülve Nizalowski Ernő nyugalmazott hadnaggyal. Wesołowski Andrzej, beszédében megemlékezett a feldarabolt Lengyelország 1919-es függetlenné válásáról és Pilsudski érdemeiről. Roman Kowalski, Lengyelország budapesti nagykövete megköszöntö a hallgatóságnak, hogy jelenlétükkel megtisztelték a rendezvényt, és megemlékeznek erről a csodálatos ünnepről. A beszédek végén elhelyezésre kerültek a koszorúk, majd a magyar himnusz elhangzása és a lengyel himnusz elnéklése zárta a rendezvényt.

(szerk. NZ)

CO BYŁO?

- W dniu 2 października w budapeszteńskiej Bibliotece Języków Obcych odbył się wieczór poetycki polsko-węgierski pt. „Cisa i Niemien podobnym szemrą głosem”. Gośćmi spotkania byli: István Tari, Adam Siemieńczyk, Jerzy Paruszewski i Tünde Trojan.
- W dniu 6 października w budapeszteńskim Kościele Polskim odbyła się uroczysta msza święta na zakończenie spotkania Polskiej Rady Duszpasterskiej Europy Zachodniej pod przewodnictwem księdza biskupa Wiesława Lechowicza – delegata Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Polonijnego.
- W dniu 6 października w Kakucs odsłonięta została tablica upamiętniająca pobyt w tej miejscowości polskich uchodźców wojennych.
- 12 października relikwia św. Kingi zawitała do Kiskunfélegyháza, gdzie m.in. z udziałem Ambasadora RP na Węgrzech, Romana Kowalskiego oraz Przewodniczącej OSP dr Haliny Csúcs Lászlóné odbyła się polsko-węgierska msza święta, wykład dot. św. Kingi oraz uroczysta procesja.
- W dniu 12 października w Budapeszcie w Szkole Polskiej odbyło się pasowanie na ucznia.

- W dniu 12 października w Budapeszcie zebrał się OSP.

- W dniu 13 października w Szkole Polskiej na Węgrzech odbyła się gra interaktywna „Śladami polskich pamiątek na Węgrzech”.

- W dniu 13 października Samorząd Polski w V dzielnicy Budapesztu zaprosił na spektakl Teatru Ludowego z Krakowa pt. „Gąska”

- W dniach 18-19 października członkowie Stowarzyszenia Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha, a także inni wierni z naszej parafii, wzięli udział w nocy czuwania na Jasnej Górze w intencji polskich emigrantów i ich duszpasterzy.

- W dniu 19 października w Csiklagfalú w Átány odbył się Dzień Polski.

- W dniu 19 października w Székesfehérvár Klub Polonia (Oddział PSK im. J.Bema) obchodził 25-lecie swego powstania.

- W dniach 24 – 27 października w Békéscsaba odbył się doroczny Festiwal Kielbasy, w którym udział wzięła delegacja z Polski oraz tamtejsza Polonia.

- W dniu 25 października w Békéscsaba odbyło się ogólnokrajowe forum polonijne, którego tematem były przygotowania do

wyborów narodowościowych w 2014 roku.

CO BĘDZIE?

- W dniu 1 grudnia (niedziela) PSK im. J.Bema w Budapeszcie odwiedzi św. Mikołaj, a towarzyszyły mu będą Wiolinka i Bemolek. Współorganizatorami imprezy są SNP III, V, VIII i XI dzielnicy Budapesztu.

- W dniu 1 grudnia w Kościele Polskim w Budapeszcie podczas mszy świętej o godz. 10.30, rozpoczynającej nowy rok liturgiczny, gościnnie z koncertem adwentowym wystąpi chór z Przemyśla.

- W dniu 1 grudnia POKO Oddział przy Óhegy 11 w Domu Polskim w Budapeszcie o godz. 12.00 organizuje otwarcie wystawy fotograficznej autorstwa Małgorzaty Radziejowskiej i Janusza Skórskiego pt. „Niech wiatr cerkiewny gra”

- Od 2 do 20 grudnia w Galerii Agria Park w Egerze tamtejszy SNP prezentuje wystawę pt. „Polska z lotu ptaka”

- W dniach od 4 do 6 grudnia grupa uczniów Polskiej Szkoły na Węgrzech wyjedzie do Krakowa na Konkurs Szopek Krakowskich.

- W dniu 8 grudnia o godz. 10.30 w Kościele Polskim w Budapeszcie odbędzie się msza święta z udziałem dzieci, a o godz. 12.00 na

zaproszenie Stowarzyszenia Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha, Dom Polski odwiedzi św. Mikołaj.

- W dniu 13 grudnia Polonia z Nyiregyháza spotka się na polskim uroczystym wieczorze wigilijnym. W tym dniu obchodzone będzie również 15-lecie tamtejszego SNP.

- W dniu 13 grudnia o godz. 17.00 w budapeszteńskim Kościele Polskim odbędzie się nabożeństwo fatimskie.

- W dniu 13 grudnia o godz. 15.00 w Tata tamtejszy SNP organizuje świąteczne - opłatkowe spotkanie tatarskiej Polonii.

- W dniu 14 grudnia w Polskiej Szkole na Węgrzech odbędzie się szkolna Wigilia.

- W dniu 15 grudnia PSK im. J.Bema przy współudziale SNP III, V, VIII i XI dzielnicy Budapesztu o godz. 16.00 organizuje spotkanie opłatkowe.

- W dniu 15 grudnia w Veszprém na plebanii kościoła Regina Mundi odbędzie się spotkanie opłatkowe, które umili program artystyczny w wykonaniu uczniów weszprémskiej filii Szkoły Polskiej na Węgrzech oraz młodzieżowego Chóru Polskiego działającego przy tamtejszym SNP.

- W dniu 15 grudnia w siedzibie SK

PPW w Békéscsaba odbędzie się spotkanie opłatkowe.

* W dniu 15 grudnia SSP w Budapeszcie organizuje spotkanie wigilijne.

* W dniu 16 grudnia w kościele ewangelickim w Békéscsaba w koncercie Adwentowym wystąpi Chór im. F.Chopina.

* W dniu 19 grudnia Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha o godz. 13.00 w Domu Polskim w Budapeszcie organizuje wigilijne spotkanie dla polonijnych seniorów.

* W dniu 22 grudnia o godz. 15.00 w siedzibie SNP w Újpestie odbędzie się msza adwentowa. Informujemy też, że w tym samym dniu w Budapeszcie w czasie mszy świętej w Kościele Polskim (godz. 10.30) będzie okazja do spowiedzi świętej (będzie drugi kapłan).

* W dniu 24 grudnia o godz. 0.00 w budapeszteńskim Kościele Polskim rozpocznie się polsko-węgierska msza święta pasterska.

* Informujemy, że polskie msze święte w Boże Narodzenie w budapeszteńskim Kościele Polskim odbywały się będą w dniu 25 grudnia o godz. 10.30 i 18.00, a 26 grudnia wyłącznie o godz. 10.30.

* W dniu 31 grudnia o godz. 17.00 w Kościele Polskim w Budapeszcie rozpocznie się nabożeństwo na zakończenie roku kalendarzowego i msza święta.

* W dniu 31 grudnia Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha organizuje zabawę sylwestrową.

MI VOLT?

• Október 2-án, a budapesti Idegennyelvű Könyvtárban lengyel-magyar költői estét tartottak „Tiszának, Niemennek egy a hangja...” címmel. Meghívott vendégek voltak: Tari István, Adam Siemieniczyk, Jerzy Paruszewski és Trojan Tünde.

• Október 6-án, a budapesti Lengyel Templomban ünnepi szentmisét mutattak be annak alkalmából, hogy befejeződött a – Wiesław Lechowicz püspök (a Polóniai Lelkipasztoráció Lengyel

Episzkopális Konferenciájának küldötte) elnökletével zajló – Nyugat-Európai Lengyel Lelkipásztori Tanács ülésszaka.

• Október 6-án, Kakucsón lengyel háborús menekültek ottani tartózkodását felidéző emléktáblát lepleztek le.

• Október 12-én Szent Kinga ereklyéje Kiskunfélegyházára látogatott, ahol – többek között Roman Kowalski, a LK magyar-orosz nagykövete és dr. Csúcs Halina, az OLO elnök asszonya jelenlétében – szentmisét mutattak be, előadást tartottak Szent Kingáról, és ünnepi körmenetet tartottak.

• Október 12-én az új tanulók avatási ünnepsége zajlott a Lengyel Nemzetiségi Nyelvoktató Iskolában.

• Október 12-én, Budapesten ülésezett a LNÖ.

• Október 13-án „A magyar-orosz lengyel emlékek nyomában” címmel interaktív játékos versenyt rendeztek a Lengyel Nemzetiségi Nyelvoktató Iskolában.

• Október 13-án – az V. kerületi Lengyel Önkormányzat szervezésében – a Krakói Népszínház a Libuska című előadást mutatta be az Aranytíz Kultúrházban (Bp. V. ker. Arany János u. 10.).

• Október 18-án és 19-én a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesületének tagjai más hívekkel karöltve Jasna Gorán részt vettek a lengyel emigránsokért és lelkipásztoraikért tartott éjszakai virrasztáson.

• Október 19-én, az átányi Csillagfaluban Lengyel Napot rendeztek.

• Október 19-én ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját a Bem J. LKE részlegeként működő székesfehérvári Klub Polonia.

• Október 24-e és 27-e között Békéscsabán megrendezték az éves Kolbászfesztivált, amelyen részt vett egy lengyel küldöttség és a helybéli polónia csapata is.

• Október 25-én, Békéscsabán országos lengyel fórum zajlott, amely a témáját tekintve a 2014-es LNÖ választásokra való felkészülést célozta.

MI LESZ?

* December 1-jén (vasárnap) a Mikulás Wiolinka és Bernolek társaságában látogatást tesz a Bem J. LKE-ben. A rendezvény társszervezői a III., V., VIII. és IX. kerületi LNÖ-k.

* December 1-jén a budapesti Lengyel Templomban a 10.30-kor kezdődő szentmisével kezdetét veszi az új liturgikus év. Adventi koncertet ad a Przemyslből érkező vendégkórus.

* December 1-jén az LKK Óhegy utca 11-es szám alatti részlegében, a Lengyel Házban 12 órai kezdettel fotókiállítás nyílik Malgorzata Radziejowska és Janusz Skórski műveiből „Hadd játsszon a szél” címmel.

* December 2-a és 20-a között látható Egerben az Agria Park Galériában (a helybéli LNÖ szervezésében létrejött) Lengyelország madártávlatból című kiállítás.

* December 4-e és 6-a között az Országos Lengyel Nyelvoktató Iskola növendékeinek egy csoportja Krakóba utazik az ottani betlehemes makettek versenyére.

* December 8-án 10.30-kor gyermekmise lesz a budapesti Lengyel Templomban, 12 órakor pedig a Mikulás – a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete meghívásának eleget téve – látogatást tesz a gyerekeknek a Lengyel Házban.

* December 13-án ünnepélyes lengyel vigíliai esten találkozik a nyíregyházi polónia. A helybéli LNÖ szintén ezen a napon ünnepi fennállásának 15. évfordulóját.

* A budapesti Lengyel Templomban december 13-án, 17 órakor fatimai szentmise lesz.

* Tatán december 13-án, 15 órakor kezdődik a helybéli polónia – ostya-töréssel egybekötött – ünnepi vigíliai találkozója (az ottani LNÖ szervezésében).

* Az Országos Lengyel Nyelvoktató Iskolában december 14-én iskolai vigíliai rendezvény lesz.

* December 15-én 16 órai kezdettel a Bem J. LKE ostyatorési ünnepséget rendez (a Budapest III., V., VIII. és IX. kerületi LNÖ-k társ-szervezésében).

* December 15-én a veszprémi Regina Mundi templom plébániáján karácsonyi ostyatorési találkozó lesz, amelynek bensőségecséget a Lengyel Iskola helyi tagozatos növendékeinek illetve az ottani LNÖ mellett működő ifjúsági Lengyel Kórusnak a fellépése fogja fokozni.

* December 15-én a békéscsabai MLB KE karácsonyi ostyatorési ünnepséget szervez.

* December 15-én, Budapesten vigíliai ünnepséget szervez az FLÖ.

* December 16-án a békéscsabai evangélikus templomban adventi koncertet ad a F. Chopin kórus.

* A Lengyel Házban december 19-én 13 órakor kezdődik a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete által a polónia szépkorú tagjai részére szervezett vigíliai találkozó.

* December 22-én 15 órakor adventi mise lesz az újpesti LNÖ székházában. Együttal mindenkit tájékoztatunk, hogy Budapesten, a Lengyel Templomban ugyanezen a napon a 10.30-kor kezdődő szentmise alatt lehetőség lesz szentgyónásra (másik kaplán is lesz).

* A budapesti Lengyel Templomban december 24-én 24.00-kor kezdődik a lengyel-magyar éjféli mise.

* Mindenkit tájékoztatunk, hogy a budapesti Lengyel Templomban december 25-én 10.30-kor és 18 órakor kezdődnek a lengyel nyelvű karácsonyi szentmisék, december 26-án viszont kizárólag 10.30-kor.

* A budapesti Lengyel Templomban December 31-én 17.00 órakor kezdődik az év végi hálaadó szentmise.

* December 31-én szilveszteri bált rendez a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete.

Uwaga: Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany dokonywane w w/w programach.

(b.)

Z ŻYCIA POLSKIEJ SZKOŁY NA WĘGRZECH

ŚLADAMI POLSKICH PAMIĄTEK W BUDAPESZCIE – LEKcja HISTORII INACZEJ

Lekcja historii inaczej, ponieważ tematu tego nie omawiano na lekcjach, lecz ogłoszony został konkurs – zawody dla uczniów klas VI – XII naszej szkoły. Trzynastego października uczestnicy konkursu wraz z rodzicami – którzy także wzięli w nim czynny udział – zebrali się przed pomnikiem św. Stefana na Wzgórzu Zamkowym. Utworzono kilkusobowe grupy, które w pięciominutowych odstępach ruszały w trasę. Wszystkie grupy otrzymały dokładne wskazówki, w jaki sposób i dokąd należy dotrzeć, oraz jakie zadanie należy wykonać w danym miejscu. Pierwszym, najbliższym punktem do odnalezienia był pomnik brata Julianusa, a obok niego tablica w języku polskim. Okazało się, że nawet dla osób zamieszkujących w Budapeszcie pomnik ten okazał się ciekawym śladem historii, którego wcześniej nie znali. Drugim zaskoczeniem był również fakt, że jeden z napisów na tablicy jest w języku polskim. Kolejnymi celami do odnalezienia były: pomnik gen. Józefa Bema, tablica Józefa Piłsudskiego na placu Vilmosa Ápora, pomniki św. Kingi i Jadwigi, znajdujące się obok kościoła przy moście Elżbiety, a meta znajdowała się w Stowarzyszeniu im. Józefa Bema. Zwycięską grupą była ta, która dotarła do wszystkich punktów, wykonała zadania i uzyskała najlepszy czas. W każdym miejscu naszego konkursu uczestnicy złożyli białe-czerwone kwiaty. Zadania, które musieli wykonać nie sprawiły im większych kłopotów, z dotarciem do poszczególnych punktów także nie było żadnych problemów – muszę nadmienić, że grupy po mieście poruszały się pieszo lub korzystały ze środków komunikacji miejskiej. Jedna grupa chciała wykazać się sprytem i skorzystała z GPS w telefonie, który wprowadził ich na manowce, ale popro-

wadził dłuższą trasę i w rezultacie nie zajęli pierwszego miejsca. W Stowarzyszeniu nastąpiło podsumowanie konkursu – zawodów, ogłoszenie wyników, a także był polski bigos, który po kilkugodzinnym spacerze po mieście wyjątkowo smakował. Pierwsze miejsce zajęła drużyna Krajewskich: Gabrysia, Marcel, Wiktor oraz ich mama Judit. Wszyscy uczestnicy, jeszcze sypiąc i dzieląc się wrażeniami pytali, czy w przyszłym roku odbędzie się podobny konkurs, ponieważ – jak stwierdzili: „była to bardzo fajna zabawa”. Tak, była to wspólna zabawa, ale nie tylko – przede wszystkim była to historia przekazana w nieco inny sposób, nie przez nauczyciela na lekcji, ale na żywo. Tych kilka punktów na trasie konkursu, to tylko nieliczna część śladów polskości w Budapeszcie, które będziemy przypominać – odkrywać w kolejnych latach. Bo warto i należy.

RE, fot. H. Bíró

PASOWANIE NA UCZNIA

12 października był ważnym dniem w życiu pierwszoklasistów, którzy od tego momentu stali się prawdziwymi uczniami Ogólnokrajowej Szkoły na Węgrzech. W tym roku do pasowania przystąpiło 9 uczniów – wszyscy jednakowo bardzo przejęci – dziewczynki, chłopcy. W uroczystości wzięły udział ich licznie przybyłe rodziny: rodzice, babcie i dziadkowie, a także panie, które uczyły w pierwszych klasach – Anna Petrovics i Alina Papiewska Csapó. Dzieci pięknie i odważnie recytowały wiersze, których nauczyły się na pierwszych lekcjach. Później nastąpił uroczysty moment ślubowania na sztandar szkolny i pasowanie. Na pamiątkę tego dnia uczniowie otrzymali polskie elementarze i ogromny tort.

Nas, nauczycieli, ale sądzę, że nie tylko nas, cieszy fakt, że świadomość polskich korzeni, naszej tożsamości polskiej tu, na węgierskiej ziemi jest na tyle silna, że mimo nie zawsze łatwych warunków życia, czasem nawet trudności, Polonia stara się, aby dzieci uczyły się języka polskiego i wychowywały się w duchu polskości. Wśród obecnych pierwszoklasistów są dzieci, które są już trzecim pokoleniem Polaków żyjących na Węgrzech! Wszystkim naszym uczniom życzę wiele sukcesów w nauce i dotrwania do polskiej matury!

RE, fot. H. Bíró

Nowa książka o Derenku

W ubiegłym roku ukazał się w Polsce, wydany w Szczawnicy przez Ośrodek Kultury Turystyki Górskiej PTTK w Pieninach niewielki, ale cenny tomik pt. „Derenk, polska wieś na Węgrzech” autorstwa Janusza Kamockiego. Studium to jest rzeczywiście objętościowo skromne, zaledwie 36-stronicowe, jednak stanowi istotne kompendium wiedzy o wymienionej w tytule polskiej wsi, która stała się symbolem tradycji ludowych węgierskiej Polonii.

Prof. dr Janusz Kamocki jest wybitnym etnografem polskim, znanym i poza granicami naszego kraju. Absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego, był od 1952 r. aż do przejścia na emeryturę jednym z kierowniczych pracowników Muzeum Etnograficznego w Krakowie, a w ostatnich dziesięcioleciach wykładowcą etnologii na wyższych uczelniach w Lublinie, w Wilnie, Sandomierzu, obecnie zaś wykłada na Uniwersytecie Śląskim. Obok zagadnień dotyczących różnych dziedzin etnografii polskiej oraz pozaeuropejskiej (szczególnie południowo-wschodnich części Azji) zajmował się badaniami etnograficznymi ludności polskiej na terenach sąsiadujących z Polską, w tym sąsiedzkich z nią od południa (na Zaozlu, w Czadeckim, na Orawie i na Spiszu). Dzięki temu już od wielu lat swoje zainteresowania skupia także na Derenku, prawie rok rocznie bywając tam oraz w jego okolicach i już w 1991 r. wydając (wspólnie z Jadwigą Plucińską-Piką, też w Szczawnicy jak obecnie) pracę „Nad Hernadem, Popradem i Dunajcem... (na spiskim szlaku historii Polski)” oraz w 2002 r. uczestnicząc jako współautor w pracy zbiorowej „Pogranicze polsko-węgierskie od Orawy do Pienin w XIX i na początku XX w.” (Szczawnica-Kraków).

Specjalistyczna wiedza Janusza Kamockiego i jego umiejętności syntetyzowania spowodowały, że nowa książka jest zwięzłym, dobrze dającym się czytać (nawet jednym tchem) podsumowaniem wyników dotychczasowych badań i dotychczasowej wiedzy o historii Derenku, życiu jego mieszkańców oraz o późniejszych losach ludności, która w okresie II wojny światowej została przeniesiona do nowych siedzib. Znajdują się w niej zatem wiadomości dotyczące pochodzenia wsi i rodowodu polskich osadników, rodzaju ich mowy i poczucia przynależności narodowościowej, jest zwięzły opis odkrytego przed paru laty pokrewieństwa ich z

polską ludnością pogranicza Podtatrza i północnego Spisza, jest poza tym przedstawienie, jak derencianie gospodarzyli na mało-urodzajnej glebie i z czego utrzymywali się, są przykłady ważniejszych obyczajów. W skrótownym omówieniu zarządzanej tuż przed II wojną światową przez władze państwowe likwidacji wsi Kamocki – podobnie jak i wcześniej Rémiás – podkreśla umowny, oparty na prawnym porozumieniu i gospodarczo korzystny dla mieszkańców wsi charakter przesiedlenia derenckiej ludności, ale zarysowuje także rozpad dawnej wspólnoty. Jest również mowa o czasach ostatniego dwudziestolecia, które przyniosło symboliczny powrót do „wsi w ruinie”, doprowadziło do zwiększenia zainteresowania nią i do wzrostu świadomości rozrzuconych po wielu miejscowościach derenczan oraz ich potomków, istnienia ich polonijnych, polskich korzeni. Uzasadnienie tych wszystkich opisów i stwierdzeń jest dobrze podbudowane przez Kamockiego zarówno nieutrudniającymi czytanie przypisami, jak i wykazem bibliograficznym, zawierającym właściwie całą podstawową literaturę derencką, poczynając od autorów takich, jak Ewa Krasieńska i Ryszard Kantor, Maria Hemmer i Erzsébet Bödi, a kończąc na Wiesławie Stefańczyku oraz Tiborze Rémiásu. Tekst dobrze jest przy tym uzupełniony czarno-białymi zdjęciami.

Na zakończenie przytaczam początkowe fragmenty dwóch tekstów derenckich, które – pomimo małej objętości książeczki – w całości tam się zmieściły, jako ważne przykłady derenckiej gwary. Pierwszy z nich pochodzi z popularnej derenckiej kołody: *Kiedy jasna hvizda, z nieba wychodila, wtedy Paninka Maria Sina porodila. Jak ho porodila, kraśnie Mu spiwala: ćuaj mily, sam Sin boski, bo ja by barz spala.*

Drugi przykład jest początkiem śpiewanej w Derenku żartobliwej piosenki, skądinąd typowej dla pogranicza polsko-słowackiego: *Palinecka dobrej mocy. Wystyrila na mnie ocy. Takie ocy wystyrila Co mnie o ziem uderila.*

Dobrze stałoby się, gdyby choć parę-paręnaście egzemplarzy tego wydawniczego rodzyńka mogło znaleźć się na Węgrzech: czy to w Budapeszcie, czy w Derenku podczas najbliższego odpustu.

Konrad Sutarski,

W dniu 11 listopada br. w Dniu Święta Niepodległości poseł węgierskiego Zgromadzenia Narodowego Gergely Gaal w parlamencie mówił o tym najważniejszym polskim święcie narodowym i polskiej drodze do wolności.

A Lengyel Függelenség Napja

Tisztelt Elnök Úr! A barátság a legfontosabb emberi kötelékek egyike. Ahogyan Seneca már az ókorban megállapította: „A jószors szerzi, a balsors próbára teszi a barátokat.”

Barátság azonban nem csupán személyek, hanem nemzetek között is létezik. Ennek egyik leginkább nyilvánvaló bizonyítéka a magyar és a lengyel nemzet közötti, jószors és balsors által megannyi alkalommal próbára tett, évezredek stabil kötelék, amely kiállta a történelem veszterhes időszakainak próbáját.

A két nemzet barátsága szabadságharcokban, békés és háborús időszakokban, diktatúrák elnyomása alatt, nagyhatalmak által szét-szabdalt országok között is élő valóságként edződött és él ma is.

A két ország érdeklődő közvéleménye kölcsönösen tájékozódik egymás iránt, így a közélet és a külügyek iránt érdeklődő magyar emberek talán éppen Lengyelország tekintetében rendelkeznek a leginkább tájékozottsággal a politikai viszonyokat illetően. Ismerjük egymás történelmét, annak számtalan közös pontját, ugyanazoknak a nemzetközi katonai, gazdasági és politikai tömböknek vagyunk

tagjai. Mindkét nép elszenvetde a huszadik század tömeggyilkos diktatúráit, ma is gyakran tudunk fellépni párhuzamosan nyugati, keresztény gyökerű civilizációk értékeinek védelmében. Ez a kötelék tehát nem csak két ország életét, hanem az egész térség jövőjét is meghatározhatja, ha a számos ponton kapcsolódó közös múltunkból közös jövőt igyekszünk építeni.

Kedves Képviselőtársaim! A barátságot azonban ápolni kell ahhoz, hogy fennmaradjon és erősödjön. Ezért fontos, hogy osztozzunk barátainkkal egymás nehéz időszakaiban, és emlékezzünk egymás fontos ünnepeire is.

A tegnapi napon, a lengyel múltba visszatekintve éppen egy, a térség életét is meghatározó eseményről emlékezhettünk meg. Barátságunk jegyében illő, hogy itt, a magyar Országgyűlésben is említést tegyünk akár többször is lengyel testvéreink legnagyobb nemzeti ünnepéről, a lengyel Függelenség Napjáról.

November 11-ét a lengyel történelemben a hazafiság, a nemzeti öntudat és a függetlenség újbóli kiharcolásának szimbólumaként tartják számon. A lengyel függetlenség napja 1918. november 11-éhez kapcsolódik, amikor Lengyelország 123 évnyi, három oldalú idegen elnyomás után szerezte vissza függetlenségét és szabadságát. Lengyelország második felosztásától számítva tehát 123 harcos év telt el addig, amíg ismét saját hazájukban ébredhettek a lengyelek. Ettől a naptól beszélhetünk a Második Lengyel Köztársaságról, amely végül a II. világháború végéig állt fenn.

Ez az ünnepelt esemény nagy részben a függetlenségi küzdelem legendás vezetőjének, a második Lengyel Köztársaság első államfőjének, az 1867-ben született Józef Piłsudski marsallnak volt köszönhető. Nem véletlen az sem, hogy Piłsudski marsall előtt - aki a 20. század első felében sokak csodálatát vívta ki határozott fellépésével - a budapestiek már a marsall halálát követő évben emléktáblával tisztelegtek.

Józef Piłsudski hatalmas energiával küzdött a saját lengyel haderő megszervezéséért, mert anélkül elképzelhetetlennek tartotta a végső cél elérését: az önálló lengyel állam megteremtését. Karizmatikus személyiségének köszönhetően az első világháború után létrejövő Lengyelország tényleges politikai vezetőjévé emelkedett, és az európai politikának is fontos alakjává vált.

A két ország kapcsolata szempontjából is tragikus az a tény, hogy kevéssel azután, hogy Lengyelország visszanyerte állami szuverenitását, Magyarország viszont elveszítette területének kétharmadát, így az évezredek közös határ megszűnt.

Ma, a kommunista diktatúra bukása után több, mint két évtized-

del azonban a két nemzet között szabad, élő kapcsolatok vannak, amelyek jelentősen túlmutatnak a szokványos diplomáciai és üzleti kapcsolatokon. Rendszeresen előforduló jelenség, hogy egymás nemzeti ünnepei alkalmából több száz fő utazik egyik országból a másikba. Lengyel barátaink október 23-án érkeztek hozzánk, hogy közösen ünnepeljük szabadságharcunkat, és a napokban a lengyel

Függetlenség Napja alkalmából is sok száz magyar viszonzta ezt a baráti megnyilvánulást. Keresztény hitünk is sok alkalmat ad a két nemzetnek a közös pontok megtalálására és a közös élmények megélésére, Częstochowa-tól a Szent István Bazilikáig.

Bíztható, hogy ez a barátság és a mindkét nemzet számára egyaránt fontos közös értékek melletti kiállás példát mutathat más nemzetek számára is.

Emlékezzünk tehát tisztelettel lengyel barátaink ünnepéről, és ápoljuk, őrizzük ezt a barátságot a jövőben is. Nem felejtethjük el, hogy a történelem folyamán mindig

számíthattunk rájuk, és ők is számíthattak ránk. Kell, hogy legyenek dolgok, amik nem változnak!

Gaal Gergely, Országgyűlési képviselő, KDNP

POWIEKSZANIE OJCZYZNY

Zapraszamy do lektury trzeciej części eseju autorstwa Konrada Sutarskiego. Węgierski przekład ukazał się w czasopiśmie „PoLiSz” (nr 151, marzec-kwiecień 2013). Kolejne części opublikujemy w następnych numerach "Polonii Węgierskiej".

Obawy tego rodzaju przestały mnie po jakimś czasie nękać, potrzebne były do tego jednak dziesiątki lat, a może nawet wieki i narastająca coraz bardziej świadomość, jak wiele - jako mój dawny naród - zawdzięczał mojemu nowemu narodowi, ten zaś w podobny sposób tamtemu. Opis owych współzależności nie jest prosty, wszak w ciągu tak ogromnej ilości czasu ileż istotnych, zbliżających nasze dwa narody wydarzeń zaistniało. Nie wszystkie one - zwłaszcza wcześniejsze - zostały odpowiednio opisane, albo przynajmniej w kronikach choć skrótkowo zaznaczone, względnie w jakikolwiek inny sposób,

żywym słowem do dni dzisiejszych dochowane. Niezależnie od tego zaczęły się one powoli zbiegać we mnie i łączyć ze sobą w cały spójny system powiązań, układając się w umyśle w splatające się linie zjawisk i faktów, z którymi podświadomie musiałem stykać się już wcześniej, żyjąc jeszcze w starym kraju. I ponadto obecnie, kiedy owe wszystkie zjawiska, wydarzenia i fakty znam już poniekąd dobrze, coraz bardziej wzrasta we mnie przekonanie, a nawet pewność, że musiałem o nich nie tylko od bardzo dawna wiedzieć, ale we wszystkich nich zawsze także jakoś uczestniczyć - zarówno przed tysiącem lat, jak i ostatnio, choć przecież nie ja byłem ich kronikarzem.

Ktoś może przypuszczać, że to niemożliwe. Ażeby go przekonać opowiem o pewnym fakcie z ostatniej części mojego długiego, wszak zwielokrotnionego życia. Jeszcze w starym kraju, w mieście, gdzie akurat żyłem, uczęszczałem do szkoły średniej. Miała ona świetną renomę, wyśmienitych profesorów, próżny był jednak wysiłek i całej szkoły i poszczególnych profesorów, ponieważ ja się do nauki nie przykładałem i w klasie przedmaturalnej otrzymałem na koniec roku z dwóch przedmiotów stopnie niedostateczne. Na szczęście moich rodziców - nieżyjącego już od dawna ojca i troszczącej się o mnie matki - stopnie

niedostateczne, nawet z dwóch przedmiotów, można było wtedy, po wakacjach, poprawiać, więc dzięki ogromnej pomocy ludzkiej - korepetytora, który męczył mnie przez całe lato - i boskiej - bo bez Boga nawet pewnie i korepetytor nie byłby w stanie mi pomóc - uzyskałem po wakacjach z obydwu przedmiotów trójki (w myślach egzaminatorów zapewne nawet z minusem) i przepchnięto mnie do następnej klasy. Półtora roku później - będąc już na studiach politechnicznych - akurat z tych samych dwóch przedmiotów zdawałem zupełnie na początku sesji egzaminacyjnej dwa pierwsze egzaminy. Nie ja chciałem być egzaminowany tak wcześnie. Był to pomysł mojego ówczesnego sąsiada z ławy akademickiej, który - jak się okazało - nie był nadzwyczaj zdolny, ale za to ogromnie pilny. Od razu na początku roku akademickiego zaproponował, abyśmy uczyli się razem. Nie miałem do tego wielkich chęci, ale z dobroci serca zgodziłem się. W trakcie tak zapoczątkowanej systematycznej domowej nauki, do której nie byłem wcześniej przyzwyczajony, nie przypuszczałem nawet, iż takowa istnieje, musiałem swojemu druhowi wielokrotnie tłumaczyć znaczenie przeróżnych definicji, zależności i zadań naukowych, które ja dość szybko pojmowałem, podczas gdy on się z nimi stale jeszcze borykał. I

wtedy, podczas owego semestru, w trakcie ponawianych prób wyjaśniania tego, co powinno być już jasne jak słońce, a co nim nadal dla niego nie było, zaczęły pojawiać mi się w sferze świadomości te wiadomości, które starano się wtłaczać mi do głowy w szkole średniej, które musiały zatem w jakiś sposób trafiać wtedy do mojej podświadomości i tam leżeć w niezakłócanym spokoju aż do czasu kiedy znalazłem się na wyższej uczelni. W rezultacie obydwie egzaminy zdałem – pierwszy raz w obecnej fazie życia – celując. Wiem dzięki temu, że jest możliwość zaistnienia w człowieku konkretnej wiedzy, o której on wcześniej pojęcia nie ma, a która w warunkach wyjątkowych objawia się jednak i rozbłyскуje wszystkimi kolorami tęczy.

Pamiętam w ten sposób na przykład jedno zdarzenie dotyczące równocześnie obydwu krajów, które miało miejsce ponad tysiąc lat temu i o którym opowiadał mi jeden z moich pra-pra-przodków, ale sytuacji tej i ja sam też musiałem być świadkiem – wszak tak dokładnie ją widzę, iż niemożliwością byłaby moja tam, wtedy nieobecność.

W nowym kraju opowieści o dziejach zamierzających zawsze zaczynają się od słów: „Czy tak było, czy nie było, było to tak”. Wobec tego i ja podobnie rozpocznę snuć myśli o tym, co mi wówczas pra-pra-przodek opowiedział i co sam też na pewno widziałem. Czy tak zatem było, czy nie było, było to tak.

Konrad Sutarski

MILCZENIE SŁÓW

Parafrazując słowa ks. Jana Twardowskiego mówiące o miłości, moglibyśmy zadać sobie pytanie: „I nigdy nie wiadomo, mówiąc o słowach, czy pierwsze jest ostatnim, czy ostatnie pierwszym”. Przyjęło się uznawać, że ludzie na łożu śmierci są w pewnym sensie zobowiązani powiedzieć coś wiekopomnego i godnego zapamiętania. Innego zdania był Karol Marks, który, słysząc z tego, iż nie był mistrzem retoryki, poproszony przez swoją gosposię o ostatnie słowo, odburknął: „Ostatnie słowa są dla głupców, którzy nie zdążyli powiedzieć wszystkiego w swym życiu”.

Niektórzy do ostatniej chwili zachowują przytomność umysłu i nie dają się nadchodzącą wiecznością zbić z pantafelów. Wolter, znany ateista i antyklerykał na pytanie księdza, czy wyrzeka się szatana i mocy ciemności, odparł rezolutnie: „Chwila, chwila, dobry człowieku. To nie czas, by przysparzać sobie wrogów”, po czym skończył. Nawiązania do Boga i życia po śmierci zdają się być dość częste i jak najbardziej na miejscu. Niemiecki pisarz Heinrich Heine nieco cynicznie, ale także w sposób nie pozbawiony nadziei, zauważył: „Bóg mi wybacz. To jego fach”, a Niccolo Machiavelli, włoski dyplomata i pisarz społeczno-polityczny, znany z wielkiego realizmu, powiedział nieco przewrotnie: „Chcę iść do piekła, nie do nieba. W piekle będę miał towarzystwo papieża, królów i książąt, a w niebie są sami żebracy, mnisi, pustelnicy i apostołowie.” Trzeba przyznać, że wystawił tym samym niepiękne świadectwo swoim współczesnym, których, jako dyplomata, kosmopolita i bywalec, znał od podszewki.

Ostatnie słowa, czasem niezamierzenie, mają wymiar symboliczny. Jest to przypadek sławnego greckiego matematyka i filozofa Archimedesza, który, rysując na piasku figury geometryczne, zwrócił się do rzymskiego legionisty, który przez przypadek nadepnął na jego wykresy: „Nie psuj mi moich kół”. Legionista, zaślepiony gniewem, zabił go chwilę później. Oto smutny przykład, jak głupota tryumfuje nad rozumem.

Autorem trafnych słów „na do wiedzenia” jest Shakespeare, który w usta umierającego Hamleta włożył słowa „Reszta jest milczeniem”. Podobnie filozoficznie podsumował swoją sytuację Francois Rabelais: „Udaję się na poszukiwanie wielkiego Być Może”.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

ELNÉMULT SZAVAK

Jan Twardowski szerzetem na temat swaivała szabadon élve mondhatnánk: „A szavakról szólva sohasem tudni – az első válnak utolsókká, vagy az utolsó elsőkké.” Szokássá vált a halál közelében járó emberektől elvárni, hogy valamilyen, bizonyos értelemben időtálló, emlékezetes bölcsességet mondjanak. Marx Károly, aki hírhedten nem számított a retorika bajnokának, más véleményen volt erről. Egy alkalommal a vendéglátója felkérte, hogy mondjon zárszót, mire ő felfortyant: „Az utolsó szavak az idiotáknak valók, akik saját életükben még nem tudtak mindent elmondani”.

Vannak, akik az utolsó pillanatig megőrzik szellemi tisztánlátásukat, és nem engedik a közeledő öröklétnek, hogy elbizonytalanítsa őket. Az ismert egyházellenes istentagadó, Voltaire a pap kérdésére, miszerint megtagadja-e a sátánt és a sötétség erőit, kedélyesen így válaszolt: „Pillanat, pillanat, jóember! Ez nem a megfelelő idő, hogy ellenségeket szerezzünk magunknak”. Ezt követően kilehelte a lelkét. Az Istennel és a halál utáni élettel kapcsolatos megnyilvánulások ilyenkor elég gyakoriak és helyénvalóak. Heinrich Heine, a német író némileg cinikusán, mégsem reményvesztetten állapította meg: „Az Isten megbocsát nekem. Ez a dolga”. Niccolo Machiavelli, a gyakorlatias, szellemi tisztánlátásáról híres olasz diplomata és közeleti író némi gúnyjal jelentette ki: „Pokolra szeretnék jutni, nem pedig a mennybe. A pokolban pápák, királyok és hercegek

társaságában fogom magam találni, a mennyben pedig csak koldusokat, szerzeteseket, remetéket és apostolokat láthatnék.” El kell ismerni, hogy ezzel nem túl hízelgő bizonyítványt állított ki saját kortárs vezetőiről, akiket diplomataként, világpolgárként és hozzájuk bejáratos személyként alaposan ismert.

Az utolsó szavak – néha akaratlanul – szimbolikus jelentőségre tesznek szert. Jó példa erre a híres görög matematikus és filozófus, Arkhimédész esete, aki éppen geometriai formákat rajzolt a homokba. Egy római legionista véletlenül rálépett a rajzára. Arkhimédész odafordult hozzá: „Ne zavarj a köreimet!” A dühtől elvakult legionista azonnál megölte őt. Ez a szomorú példa szemlélteti, hogy az oktalanság miként arathat győzelmet az értelem fölött.

Shakespeare a haldokló Hamlet szájába „A többi, néma csend.” szavakat adta. Hasonlóképpen filozofikusan összegezte saját helyzetét Francois Rabelais: „A nagy talán keresésére indulok”.

Janiec-Nyitrai Agnieszka

**MIESIĘCZNIK WĘGIERSKIEJ POLONII
A MAGYARORSZÁGI LENGYELEK HAVILAPJA**

Pismo Ogólnokrajowego
Samorządu Polskiego
z kwartalnym
dodatkiem GŁOS POLONII

Az Országos Lengyel
Önkormányzat lapja
a GŁOS POLONII
negyedévi mellékletével

polonia węgierska

Odpowiedzialny wydawca
Felelős kiadó
az Országos Lengyel
Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelny
Főszerkesztő
dr Agnieszka Janiec-Nyitrai

Polski redaktor językowy
Lengyel nyelvi szerkesztő
dr Dorota Várnai

Węgierski redaktor językowy
Magyar nyelvi szerkesztő
Márta Alexandra Karaba

Redaktor graficzny
Grafikai szerkesztő
V4 Consulting Kft.

Tłumaczenie
Fordítás
Sutarski Szabolcs

Redakcja
Szerkesztőség
1102 Budapest, Állomás u. 10.
Telefon: +36 1 2613479
e-mail: polweg@polonia.hu

Drukarnia *Nyomda*

Edycja online *Online kiadás*
<http://polonia.hu/dokumentumok/poloniawegierska/pw215.pdf>

Na okładce wykorzystano fragmenty obrazu J. W. Baura "Polacy i Węgrzy"

Projekt realizowany w każdym miesiącu ze środków budżetu centralnego Węgier oraz współfinansowany przez Stowarzyszenie "Wspólnota Polska" ze środków otrzymanych przez MSZ RP w ramach konkursu "Współpraca z Polonią i Polakami za Granicą" w 2013 r.

Az újság kiadása Magyarországi központi költségvetésének havi támogatásával, valamint a Wspólnota Polska Egyesület "Współpraca z Polonią i Polakami za Granicą" pályázatán elnyert lengyel Külügyminisztérium által nyújtott kiegészítő keret támogatásával készül.

Szerkesztőségi nap
szerda 14⁰⁰-16⁰⁰

SZINKRON DIGITAL

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech Országos Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Stoleczny Samorząd Polski na Węgrzech Fővárosi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
1054 Budapest, Akadémia u. 1-3
tel.: +36 1 3321979 flko@t-online.hu

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy Lengyel Közművelődési Központ
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális Egyesület
1051 Budapest, Nádor u. 34. II. p.
tel.: +36 1 3110216 www.bem.hu bem@bem.hu

Stow. Polskich Katolików na Węgrzech pw. św. Wojciecha
Dom Polski
Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 2626908 adalbert@enternet.hu

Polska Szkoła na Węgrzech Lengyel Nyelvtanítók Iskola
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2612748 szkolpol@polonia.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP A Lengyel Nagykövetség mellett működő Lengyel Iskola
1025 Budapest, Törökmező út 15.
tel.: +36 1 3268306
tel.: +36 70 7013847 polish_school@gazeta.pl

Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii Magyarországi Lengyel Múzeuma és Levéltára
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2608023 muzeum@polonia.hu

Polska Parafia Personalna na Węgrzech Lengyel Perszónális Plébánia
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 4318414 www.parafiabudapest.republika.pl plebiani@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 4138200 www.budapest.msz.gov.p budapest.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Kereskedelmi-fejlesztési és Beruházás Ösztönzési Osztály
tel.: 1 251 46 77 www.budapest.trade.gov.pl budapest@trade.gov.

Referat Konsularny Ambasady RP A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli osztálya
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 4138206 tel. dyżurny: +36 20 4729502 www.budapestkons.polemb.net
(pomoc konsularna tylko w sprawach losowych, wymagających niezwłocznej interwencji)

Instytut Polski w Budapeszcie Lengyel Intézet
1065 Budapest, Nagymező u. 15.
tel.: +36 1 3115856 www.polinst.hu info@polinst.hu biblioteka@polinst.hu

Ogólnokrajowa Biblioteka Języków Obcych Országos Idegennyelvű Könyvtár
1056 Budapest, Molnár u. 11.
tel.: +36 1 3183688 www.opac.oik.hu kolcsonzo@oik.hu

Redakcja kwartalnika „Głos Polonii” „Głos Polonii” szerkesztősége
1051 Budapest, Nádor utca 34. glospolonii@bem.hu

Program radiowy w języku polskim: „Magazyn Polski” - emisja w sobotę, godz. 13.30
MR4 (falę średnie 873 kHz) i ze strony: www.radio.hu
Redakcja Polska „Magyar Rádió” zRt. 1800 Budapest, Brody S. u. 3-5.

Polonijna strona internetowa: www.polonia.hu

PRENUMERATA - TYLKO 250 FORINTÓW ZA JEDEN NUMER!!!

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska” (12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii” (4 numery) na rok 2013 wynosi dla prenumeratorów:

indywidualnych (po 1 egzemplarzu) – **4.000 forintów/rok**

zbiorowych (samorządów, po 5 egzemplarzy) – **20.000 forintów/rok.**

Sposoby płatności: przelew na konto.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze - można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów, jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finansowe prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-00000004. W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás” (wsparcie dla pisma).

ELŐFIZETÉS - CSAK 250 FORINT EGY SZÁMRA !!!

A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2013. évre:

egyéni előfizetőknek (egy példány) – **4.000 Ft/év;**

a közösségi előfizetőknek (önkormányzatok, 5 példányban) – **20.000 Ft/év**

Előfizetés módja: banki átutalás.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését – azonos feltételek mellett.

A szerkesztőség hálásan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is úgy magán-személyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi helyzetük lehetővé teszi. A szerkesztőségnek felajánlott pénzügyi támogatást a K&H bankban lévő számlára kérjük utalni: 10400157-00026536-00000004. A „Közlemény” rovatba kérjük beírni: „Lapkiadás támogatás”.

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

POLSKO-WĘGIERSKIE FORUM W BÉKECSABIE

WYKŁAD AMB. R. KOWALSKIEGO W BUDAPESZCIE

WYKŁAD KS. W. PISZCZKA W DOMU POLSKIM

PUŁTUSK: OBRADOWAŁA RADA POLONII ŚWIATA

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

UROCZYSTOŚĆ PASOWANIA NA UCZNIA W SZKOLE POLSKIEJ

SPOTKANIE W "BEMIE"

ŚLADAMI POLSKICH PAMIĄTEK W BUDAPESZCIE

KONCERT ANNY MARII JOPEK Z OKAZJI DNIA
NIEPODLEGŁOŚCI

PRZY TABLICY J. PIŁSUDSKIEGO